

3004#01#Q15#01 Dünya qiymətləri

1. Sual: İstehsal beynəlmiləl qiyməti:
 - a) dünya qiymətinin ilkin əsasıdır
 - b) dünya qiymətlərinin dünya bazarında pulla ifadəsidir
 - c) dünya bazarında formalaşmasının əsasını beynəlmiləl dəyər təşkil edir
 - d) bəzi hallarda milli istehsal qiymətinə uyğun gəlir
 - e) **)beynəlxalq ticarət əmtəələrin mübadiləsini tənzimləyir**

2. Sual: Rəsmi bazar məzənnəsi üzrə digər ölkələrin valyutasına azad alqı-satqısıdır:
 - a) maliyyə valyutasının dönərliyi
 - b) **)milli valyutanın dönərliyi**
 - c) qismən valyutanın dönərliyi
 - d) xarici valyutanın dönərliyi
 - e) tam valyutanın dönərliyi

3. Sual: Azad valyuta mübadiləsinə tədiyyə balansının bütün maddələri üzrə icazə verilir:
 - a) **)tam valyutanın dönərliyində**
 - b) xarici valyutanın dönərliyində
 - c) əmtəə valyutasının dönərliyində
 - d) milli valyutanın dönərliyində
 - e) maliyyə valyutasının dönərliyində

4. Sual: Daxili və beynəlxalq bazarlarda sabit və ya artan məzənnə ilə və yüksək alıcılıq qabiliyyətliliyi ilə xarakterizə olunur:
 - a) etibarlı valyuta
 - b) əmtəə valyutası
 - c) tam dönərli valyuta
 - d) **)möhkəm valyuta**
 - e) milli valyuta

5. Sual: Bazar təsərrüfatı şəraitində qiymətmələgəlmənin müəyyənədi amili sayılır:
 - a) dünya bazar tutumu
 - b) vahid dünya bazarı
 - c) **)tələb və təklif**
 - d) gömrük güzəştləri
 - e) ixrac rüsumları

6. Sual: Dünya bazar qiymətlərinin əsasını nə təşkil edir?
 - a. milli dəyər;
 - b) beynəlxalq dəyər;
 - c) istehsal qiyməti;

d))beynəlxalq istehsal qiyməti.

e) istehlak dəyəri

7. Sual: Dünya bazarında qiymətin əmələ gəlməsi prosesləri nə ilə tənzimlənir?

a) transmilli korporasiyalar siyasəti ilə;

b))beynəlxalq dəyərlə;

c) dünya bazarında rəqabət ilə;

d) dəyər qanunu ilə;

e) pul tədavülü qanunu ilə

8. Sual: Dünya bazar qiymətlərinin aşağı düşməsi tendensiyasının səbəbi nədir?

a))beynəlxalq integrasiyanın genişlənməsi;

b) texniki tərəqqi;

c) istehsal qüvvələrinin inkişafı;

a. dünya bazarında qiymət əmələ gətirən proseslərin xüsusiyyətləri.

d) dəyər qanunu ilə.

9. Sual: İnhisar rəqabətini digər bazar strukturlarından fərqləndirən amil deyil –

a) əmtəənin differensiallaşdırılması;

b) çoxlu sayda satıcıların olması;

c))qiymət ayrı-seçkiliyi;

d) qiymət rəqabəti;

e) qiymət göstəriciləri üzrə rəqabət.

10. Sual: İnhisar rəqabətli müəssisənin istehsal həcminə təsir strategiyası deyil -

a) rəqibin qiymət strategiyasının izlənilməsi;

b))qiymətlərdə liderlik;

c) parametrlər üzrə differensiallaşma strategiyası;

d) satışın stimullaşdırılması;

e) reklam taktikasına yenidən baxılması.

11. Sual: Qərbi Avropa ölkələrində qiymətlərin əmələgəlməsinə təsirin dolayı metodlarına aid deyil:

a) dövlət tədarükü;

b) vergi sistemi;

c) pul tədavülü ;

d))qiymətlərin təsbit olunması;

e) kredit sisteminin tənzimlənməsi.

12. Sual: Qiymətlərin iqtisadi tənzimləmə metodu deyil:

a) dövlət xərclərinin tənzimlənməsi;

b) dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyasəti;

c) amortizasiya normalarının qoyulması;

d) torpaq rentasının tənzimlənməsi;

e) **)dövlət preyskurant qiymətlərinin tətbiq olunması.**

13. Sual: İdxal məhsullarına gömrük rüsumlarının qoyulmasına məqsəd nədir?

- a) istehsal həcmi artırmaq
- b) xərcləri minimuma endirmək
- c) **)xarici məhsulların daxili qiymətlərdən aşağı qiymətlə idxalın məhdudlaşdırılması**
- d) məhsulun keyfiyyətini yüksəltmək
- e) mənfəətin yüksəldilməsi

14. Sual: Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə gətirilən malların gömrük dəyərinin müəyyən edilməsinin əsas usulu hansıdır:?

- a) dəyərin çıxılması üsulu ilə;
- b) ehtiyat üsulu ilə.
- c) eynicinsli malların sövdələşmə qiyməti ilə;
- d) **)gətirilən malların sövdələşmə qiyməti ilə**
- e) dəyərin toplanması üsulu ilə;

15. Sual: Avtonəqliyyat vasitələrinin hansı dəyərinin qiymətləndirilməsi, onların silinməsi və ya istismardan çıxarılması zamanı həyata keçirilir:?

- a) Bazar
- b) Əvəzetmə
- c) **)Util**
- d) Bərpa
- e) Sığorta

16. Sual: Qiymətləndirilən avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri haqqında məlumatlar ixrac ölkələrinin ilkin bazarında olmadığı halda, həmin bu bazarda analoq avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri məlum olduqda avtonəqliyyat vasitələrinin baza dəstinin bazar dəyəri hansı metodla təyin edilir:?

- a) Birbaşa
- b) **)Dolayı**
- c) Birbaşa, Dolayı
- d) Hesablama ,Dolayı
- e) Hesablama

17. Sual: Dünya ticarətinin inkişafının aparıcı qüvvəsi nədir?

- a) Beynəlxalq əmək bölgüsü;
- b) Beynəlxalq integrasiya prosesi;
- c) **)Müqayisəli üstünlük prinsipi;**
- d) Dünya bazarına dəyər qanununun təsiri;
- e) Proteksionizm siyasəti.

18. Sual: Dünya ticarətin inkişafına kömək edən təşkilat hansılardır?

- a) Avropa iqtisadi Birliyi
- b) Beynəlxalq Valyuta Fondu
- c))Ümumdünya Ticarət Təşkilatı**
- d) Neft ixracatı ölkələrinin təşkilatı
- e) Beynəlxalq Yenidənqurma və inkişaf Bankı.

19. Sual: Aşağıdakılardan hansı dünya qiymətlərinin internasional dəyərdən uzaqlaşmasına səbəb olan faktorlara aid deyil?

- a) beynəlxalq bazarda monopoliya hökmranlığı;
- b) inflyasiya;
- c) valyuta kurslarının qeyri-sabitliyi;
- d) məhsulun istehlak dəyəri;
- e))beynəlxalq əmək bölgüsü.**

20. Sual: İxrac qiymətlərinin hesablanması üçün başlanğıc bazası aşağıdakılardan hansıdır?

- a) daxili bazar qiymətləri;
- b) “qapalı” bazarların qiymətləri
- c))müqavilə qiymətləri;**
- d) “azad” bazarların qiymətləri;
- e) transfert qiymətləri.

21. Sual: Müasir beynəlxalq ticarətdə qiymətlər çoxluğu neçə amillə müəyyən edilir:

- a. 3
- b) 5
- c))2**
- d) 4
- e) 6

22. Sual: Oliqopolistlər arasında qeyri-qiymət rəqabəti metodu deyil -

- a) məhsulun differensiallaşdırılması
- b))qiymətin differensiallaşdırılması**
- c) məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması
- d) reklam işinin təşkili
- e) dizayn və qablaşdırma

23. Sual: Tam rəqabət sahələrində tipik firma

- a))məhsulun bazar qiymətinə verilmiş qiymət kimi baxır**
- b) yeni firmaların sahəyə daxil olmasına müəyyən dərəcədə nəzarət edə bilər
- c) halda çox məhsul sata bilər ki, qiymət aşağı salınsın
- c) digər firmalara nisbətən nadir məhsul satır
- d) bütün cavablar doğrudur

24. Sual: Bu şərtə görə satıcı öz müəssisəsində (zavodunda, fabrikdə, anbarında və s.) əmtəəni alıcıya təhvil verərək özünün qarşısında duran öhdəliyini yerinə yetirmiş olur.

- a) FCA
- b) FAS
- c) **EXW**
- d) FOB
- e) CFR

25. Sual: Bu şərtə görə satıcı əmtəəni daşıma üçün gömrük rüsumlarını ödədikdən sonra razılaşdırılan məntəqədə yük daşıyana təhvil verir və özünün öhdəliyini yerinə yetirmiş olur.

- a) **FCA**
- b) FAS
- c) CFR
 - a. CIF
- d) EXW

26. Sual: Bu şərtə görə satıcı əmtəəni limana gəmi boyunca (yanında) yerləşdirməlidir. Həmin andan satıcının öhdəlikləri bitmiş hesab olunur.

- a) DES
- b) DEQ
- c) **FAS**
- d) EXW
- e) CIF

27. Sual: Dünya bazarında xarici ticarət fəaliyyətinin həyata keçirərkən neçə növ qiymət növlərindən istifadə olunur:

- a) 5
- b) 3
- c) 2
- d) **6**
- e) 4

28. Sual: Bu qiymətlər üzrə, ixracatçı firma idxalçıya əmtəəni ya qiymətə gəmiyə qədər nəqliyyat xərclərini daxil etməklə, ya da gəmiyə yükləmə xərclərini daxil etməklə satır

- a) SİF və ya FOB ixrac qiymətləri
- b) **FAC və ya FOB ixrac qiymətləri**
- c) FAC və ya SİF ixrac qiymətləri
- d) EXW və ya DDU ixrac qiymətləri
- e) CIF və ya SİF ixrac qiymətləri

29. Sual: Bu qiymətlər özündə FOB qiymətlərindən başqa sığorta və yüklərin idxalçı və ya ixracatçı ölkələrin sərhədlərinə qədər daşınması xərclərini birləşdirir:

- a) FAC ixrac qiymətləri
- b) EXW ixrac qiymətləri
- c) **SİF idxal qiymətləri**

- d) DDU idxal qiymətləri
- e) DDP ixrac qiymətləri

30. Sual: Bu qiymətlər tərəflərin razılığına görə təyin edilir və bir qayda olaraq, müxtəlif ölkələrin hökumətlərarası ticarət müqavilələri və razılaşmaları əsasında müəyyən edilir

- a) bircada təyin edilən qiymətlər
- b) ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər
- c))kontrakt qiymətləri**
- d) faktiki sövdələşmə qiymətləri
- e) ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri

31. Sual: Bu qiymətlər əmtəə bircalarında ticarəti həyata keçirilən əmtəələrin qiymətlərini müəyyən edir:

- a))bircada təyin edilən qiymətlər**
- b) ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər
- c) ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri
- d) kontrakt qiymətləri
- e) idxal-ixrac qiymətləri

32. Sual: Tam rəqabət sahəsi üçün uzunmüddətli bazar təklifi əyrisinə təsir göstəririlər

- a) sahədə firmaların sayı
- b))amillərin qiymətləri**
- c) sahədə firmaların ölçüsü
- d) hazır məhsula qiymətlər
- e) yuxarıda sadalanan bütün amillər

33. Sual: şərtə görə satıcı limanda əmtəə daşıyan gəmini boşaltmaya təhvil verdiyi andan özünün öhdəliyini bitmiş hesab edir. Bu andan əmtəənin zədələnməsi və ya zay olması ilə bağlı bütün risklər və məsrəflər alıcının üzərinə düşür. (Çəki: 1)

- a) FAS
- b))FOB**
- c) CFR
- d) CIF
- e) DEQ

34. Sual: Bu şərtə görə satıcı göstərilən təyinat limanına əmtəənin təchizatı üçün lazım olan məsrəfləri və fraxtı ödəməlidir. Lakin, gəminin yük yerinə əmtəə yükləndikdən sonra əmtəənin zədələnməsi və ya zay olması ilə bağlı olan risklər, həmçinin istənilən məsrəfin artması ilə bağlı risklər satıcıdan alıcıya keçir, əmtəənin daşınması üçün gömrük rüsumlarının ödənilməsi satıcının öhdəsinə düşür.

- a) EXW
- b) FOB
- a. FCA
- c))CFR**
- d) CIF

35. Sual: Bu şərtə görə CFR şərtində verilən öhdəlikləri və daşıma zamanı əmtəənin zədələnməldən və ya zay olmadan risklərin dəniz sığortalanmasını təmin edir. Satıcı sığorta müqaviləsini bağlayır və sığortaedənə sığorta mükafatı ödəyir.

- a) **)CIF**
- b) FCA
- c) FOB
- d) CPT
- e) EXW

36. Sual: Bu şərtə görə satıcı göstərilən təyinat yerinə qədər əmtəəni daşımağa görə fraxt ödəyir. Əmtəənin (ANV - ni) yük daşıyana təhvil verdikdən sonra xərclərin istənilən artımı ilə bağlı risklərə görə öhdəlik satıcıdan alıcıya keçir.

- a) FCA
- b) **)CPT**
- c) CIP
- d) EXW
- e) DAF

37. Sual: Bu şərtə görə satıcı CPT şərtinə uyğun öhdəlikləri yerinə yetirir və əlavə olaraq satıcı daşıma zamanı əmtəənin zədələnməsi və ya zay olması ilə bağlı risklərin nəqliyyat sığortalanmasını təmin edir.

- a) EXW
- a. FCA
- b) **)CIP**
- c) DAF
- d) FOB

38. Sual: Bu şərtə görə əmtəə göndəriş üçün rüsumlardan təmizləndikdən sonra sərhədə, göstərilən yerə və ya məntəqəyə, ancaq qəbul edən ölkənin gömrük sərhədinə gələnə qədər əmtəənin göndərişi üzrə satıcının məsuliyyəti yerinə yetirilmiş hesab olunur.

- a. FCA
- b) DES
- c) DEQ
- d) **)DAF**
- e) DDU

39. Sual: Bu şərtə görə satıcı razılaşdırılmış təyinat limanında daşınması zamanı gömrük rüsumlarından təmizlənmiş (gömrük rüsumları ödənməmiş) əmtəəni alıcının öhdəsinə təhvil verdiyi andan özünün öhdəliyini yerinə yetirmiş hesab edir

- a) DEQ
- b) **)DES**
- c) DDU
- d) DAF
- e) DDP

40. Sual: Bu şərtə görə liman körpüsündə təchizat (təhvil vermək) şərtinə görə satıcı razılaşdırılmış təyinat limanının körpüsündə (priçalda və pristanda) daşınması zamanı

gömrük rüsumlarından təmizlənmiş əmtəənin alıcının öhdəsinə təhvil verdiyi andan təchizat üzrə özünün öhdəliyini yerinə yetirilmiş hesab edir.

- a) DDP
- b) DES
- c) **DDP**
- d) DDU
- e) DAF

41. Sual: Bu şərtə görə satıcı idxal ölkəsində razılaşdırılmış məntəqəyə əmtəənin çatdırıldığı andan özünün öhdəliyini yerinə yetirmiş hesab edir. Satıcı əmtəəyə düşən bütün məsrəflər və risklərlə əlaqəli ödənişləri, gömrük rəsmiləşdirmələrinin yerinə yetirilməsi ilə əlaqəli bütün məsrəfləri və riskləri öhdəsinə götürməlidir.

- a) **DDU**
- b) DES
- c) DDP
- d) DAF
- e) DEQ

42. Sual: Bu şərtə görə satıcı idxal ölkəsində razılaşdırılan məntəqəyə əmtəəni çatdırdığı anda özünün öhdəliyini yerinə yetirmiş hesab edir.

- a) FCA
- b) FOB
- c) CIF
- d) CPT
- e) **DDP**

43. Sual: Əmələ gəlməsi xarakterinə görə şərti olaraq dünya qiymətlərinin neçə növü fərqlənir:

- a) 6
- b) **2**
- c) 3
- d) 4
- e) 5

44. Sual: “Azad” bazar qiymətlərinə daxildir: (səhv cavabı seçin)

- a) hərracların qiymətləri
- b) ticarət təşkilatlarının qiymətləri
- c) **birjaların qiymətləri**
- d) regional iqtisadi qruplaşmaların qiymətləri
- e) əmtəələrin satışı təşkil olunan yerlərdə formalaşan qiymətlər

45. Sual: “Qapalı” bazar qiymətlərinə daxildir: (səhv cavabı seçin)

- a) firmadaxili ticarət qiymətləri
- b) **ticarət təşkilatlarının qiymətləri**
- c) regional iqtisadi qruplaşmaların qiymətləri
- d) prefensial razılaşma qiymətləri
- e) imtiyazlı razılaşma qiymətləri

46. Sual: Sorğu qiymətləri hansı bazarlarda tətbiq olunur? (səhv cavabı seçin)

- a) neft və neft məhsulları bazarlarda
- b) kimyəvi mallar bazarlarda
- c))kənd təsərrüfatı məhsulları bazarı**
- d) ayrı-ayrı əlvan metal növləri bazarı
- e) qara metallar bazarı

47. Sual: Kapitalist bazasının regional qiymətlərinə xasdır:

- a) onlar “Qapalı” bazar qiymətindən yüksək olur
- b) onlar “Azad” bazar qiymətindən yüksək olur
- c) onlar “Qapalı” bazar qiymətindən aşağı olur
- d))onlar “Qapalı” bazar qiymətinə bərabər olur**
- a. onlar “Azad” bazar qiymətindən aşağı olur

48. Sual: Dünya təcrübəsində məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunması metodlarının sayı nə qədərdir?

- a) on
- b) üç
- c) beş
- a.)altı**
- d) on iki

49. Sual: Aşağıdakılardan hansı nəqliyyat tarifinin növü deyil-

- a) differensial tariflər
- b) mütənasib tariflər
- c) akkord tariflər
- d))mütərəqqi tariflər**
- e) tariflər.

50. Sual: Hökumətin qərarlarına görə hansı nəqliyyat tarifləri tənzimlənilir:

- a) dəmiryol nəqliyyatı tarifləri
- b) daxili avia xətlərlə sərnişinlərin və yüklərin daşınması
- c) dəmiryol nəqliyyatında sərnişinlərin daşınması tarifləri
- d))taksilərlə sərnişinlərin daşınması tarifləri**
- e) dəniz nəqliyyatı tarifləri

51. Sual: Hava nəqliyyatı tariflərinə aid edilmir:

- a) hava limanları rayonlarında hava gəmilərinə xidmətə görə aeronaviqasiya xidməti tarifləri
- b) hava nəqliyyatı ilə poçtların daşınma tarifləri
- c))hava limanlarında sərnişinlərə xidmət tarifləri**
- d) hava nəqliyyatında yüklərin daşınma tarifləri
- e) hava gəmilərinə xidmət tarifləri

52. Sual: Dəmiryol nəqliyyat növlərinə aid deyildir:

- a) nəqliyyatda sərnişinlərin daşınması tarifləri
- b) nəqliyyatda baqajların daşınması tarifləri
- c))avtomobil nəqliyyatında sərnişinlərin və yüklərin daşınması tarifləri**
- d) nəqliyyatda poçtların daşınması tarifləri
- e) nəqliyyatda yük baqajlarının daşınması

53. Sual: Nəqliyyat xərclərinin differensiallaşdırılması daha yüksəkdir?

- a) dəniz nəqliyyatında
- b) boru-kəmərlər
- c) hava nəqliyyatında
- d))avtomobil nəqliyyatında**
- e) çay və hava nəqliyyatında

54. Sual: Dəmiryola nəqliyyatında tətbiq olunan tarif növü deyil:

- a) ümumi tariflər
- b) yerli tariflər
- a.)akkord tariflər**
- c) müstəsna tariflər
- d) differensial tariflər

55. Sual: Dəmiryolu nəqliyyatında tariflər differensiallaşdırılır

- a) vaqonların tiplərinə görə
- b) göndərişlərin növlərinə
- c) daşıma məsafəsinə və sürətinə
- d))boşdayanma vaxtına**
- e) vaqonların yükləmə qabiliyyətindən istifadə dərəcəsinə görə

56. Sual: Fraxt nədir?

- a) avtomobil nəqliyyatı tarifləri
- b) dəmiryolu nəqliyyatı tarifləri
- c))su nəqliyyatı tarifləri**
- d) çay nəqliyyatı tarifləri
- e) hava nəqliyyatı tarifləri

57. Sual: Gömrük rüsumlarının tətbiq edilməsi hansı məqsədləri güdür?

- a) xarici iqtisadi əlaqələrin genişlənməsi
- b))dövlət büdcəsinin artması**
- c) daxili bazarın daxili rəqabətdən qorunması
- d) xarici bazarların zəbt edilməsi
- e) daxili bazarda qiymətlərin aşağı düşməsi

58. Sual: Dünya təcrübəsində məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunması metodlarının sayı nə qədərdir?

- a) on
- b) üç

- c) beş
- d))altı**
- e) on iki

59. Sual: FOB və FAS şərtlərində qiymətlər fərqləndirilir

- a) Ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- b))Nəqletmə xərclərinin kəmiyyəti qədər**
- c) Ödəniş şərtləri ilə
- d) Gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər
- e) Bazar şərtləri ilə

60. Sual: Beynəlxalq tarif və fraxtlar nəyi ifadə edir?

- a) Nəqliyyat məhsullarının milli dəyərini
- b) Nəqliyyat məhsulunun bazar qiymətini
- c))Nəqliyyat məhsulunun beynəlxalq dəyərini**
- d) Nəqliyyat məhsulunun istehsalına sərf olunan ictimai zəruri xərcləri
- e) Daşıma qiymətlərini

61. Sual: Beynəlxalq ticarət təcrübəsinə əsasən dünya qiyməti neçə əlamət əsasında xarakterizə olunur:

- a) 6
- b) 3
- c))5**
- d) 2
- e) 4

62. Sual: FOB və SIF şərtlərində qiymətlər fərqləndirilir

- a) ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər;
- b))nəqletmə xərclərinin kəmiyyəti qədər;**
- c) ödəniş şərtləri ilə;
- d) gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər;
- e) bazar şərtləri ilə.

63. Sual: Daxili bazardakı satış qiymətlərindən fərqli olaraq, ixrac qiymətlərinə aşağıkılardan hansı daxildir?

- a) başlanğıc maya dəyəri;
- b) kalkulyasiya edilmiş mənfəət;
- c) başqa ölkəyə çatdırılma ilə əlaqədar əlavə xərclər;
- d) gömrük rüsumları.
- e))nəqliyyat xərcləri.**

64. Sual: Təcrübədə güzəştlərin neçə növü tətbiq edilir:

- a) 3
- b) 4
- c))5**

- d) 2
- e) 6

65. Sual: Dünya qiymətlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- a) FAC, FOB və CIF qiymətləri;
- b) müqavilə qiymətləri;
- c) birca məzənnəsi, hərrac və torq qiymətləri;
- d) iri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmə qiymətləri;
- e) **)daxili topdansaş qiymətləri**

66. Sual: Dünya bazar qiymətlərinin öyrənilməsində başlıca şərti hansıdır:

- a) proqnozların qiymətləndirilməsi
- b) **)proqnozun işlənilib hazırlanması**
- c) qiymət indekslərinin işlənilib hazırlanması
- d) idxal-ixrac qiymətlərinin orta kəmiyyətinin müəyyən edilməsi
- a. qiymət indekslərinin orta kəmiyyətinin işlənilib hazırlanması

67. Sual: Bunlar nəyin formalarıdır: müttəfiq, birbaşa və tranzit.

- a) Beynəlxalq fraxt bazarlarının
- b) Beynəlxalq avtomobil daşımalarının
- c) **)Beynəlxalq dəmiryol tariflərinin**
- d) Xətt gəmiçiliyi çərçivəsində beynəlxalq su daşımalarının
- e) Beynəlxalq hava nəqliyyatı daşınmaları formaları

68. Sual: Nəqliyyat tarifləri özündə aşağıdakı tarifləri əks etdirir.

- a) **)sərnişin və yükdaşımalarını**
- b) sərnişin və dəmiryolu nəqliyyatında yükdaşımalar
- c) sərnişin və ictimai nəqliyyatın bütün növlərində yükdaşımalar
- d) sərnişin və avtomobil nəqliyyatı ilə yükdaşımalar
- e) sərnişin və yerli aviaxətlə yükdaşımalar

69. Sual: Hərəkət əməliyyatlarına aşağıdakı məsrəflər daxil edilmir:

- a) yükün hərəkəti üzrə
- b) rabitə yollarının məzmunu üzrə
- c) enerji təsərrüfatının məzmunu üzrə
- d) rabitə üzrə
- e) **)yükləmə – boşaltma işləri**

70. Sual: Yükdaşımalarına çəkilən məsrəflər aşağıdakılardan ibarətdir:

- a) başlanğıc yekunlaşdırma əməliyyatlarına çəkilən məsrəflər
- b) yüklərin nəql edilməsinə çəkilən məsrəflər
- c) **)başlanğıc - yekunlaşdırma əməliyyatlarına və yükün nəql edilməsinə çəkilən məsrəflər**
- d) sərnişinlərin və baqajın daşınmasına çəkilən məsrəflər
- e) Yükləmə - boşaltma işlərinə çəkilən məsrəflər

71. Sual: Hərəkət xərcləri asılıdır

- a) **)daşıma məsafəsindən**
- b) sərnişinlərin və dəmiryolu nəqliyyatı baqajının daşınmasından
- c) avtomobil nəqliyyatı baqajı və sərnişinlərin daşınmasından
- d) yerli avia xətlərdə baqajın və sərnişinlərin daşınmasından
- e) su nəqliyyatı ilə baqajın sərnişinlərin və yüklərin daşınmasından

72. Sual: Tariflə dərəcələrinin qurşaqlar üzrə məcmuusu aşağıdakılardan birini formalaşdırır:

- a) **)tarif sxemini**
- b) dəmiryol sxemini
- c) nəqliyyat sxemini
- d) yük sxemini
- e) sərnişin sxemini

73. Sual: Avtomobil nəqliyyatı üzrə yük tariflərinin differensiasiyası aşağıdakı növlərdən biri üzrə aparılır:

- a) işəməzd
- b) yüklərin xırda göndərişlərlə daşınması üzrə
- c) müstəsna tariflər üzrə
- d) vaxtəməzd
- e) **)Fraxt üzrə**

74. Sual: Azərbaycan Respublikasında qiymətləri və tarifləri tənzimləyən orqan hansıdır?

- a) Vergilər Nazirliyi
- b) Gömrük Komitəsi
- c) Dövlət Sosial Müdafiə Fondu
- d) **)Tarif Şurası**
- e) İctimai Təşkilatlar

75. Sual: Dünya qiymətlərinin formalaşmasına neçə əsas amil təsir edir?

- a) 3
- b) **)5**
- c) 6
- d) 2
- e) 4

76. Sual: İctimai-zəruri əmək məsrəflərinin dəyişməsi, daha doğrusu, beynəlxalq mübadilə sferasında dövr edən əmtəələrin dəyərinin dəyişməsi dedikdə hansı amil nəzərə alınır?

- a) konyunktura amili
- b) dövlət-inhisar tənzimlənməsi amili
- a. **)dəyər amili**
- c) valyuta-maliyyə amili
- d) siyasi amil

77. Sual: Dünya qiymətlərinin formalaşmasına təsir edir amillər içərisində hansılar xüsusi rola malikdir?

- a) konyunktura və dövlət-inhisar tənzimlənməsi amili
- b))dəyər və konyunktura amili**
- c) dövlət-inhisar tənzimlənməsi və siyasi amil
- d) dəyər və valyuta-maliyyə amili
- e) valyuta-maliyyə və siyasi amil

78. Sual: Çay nəqliyyatı ilə yüklərin daşınması tarifləri aşağıdakı yük növlərindən və göndəriş növlərindən biri üzrə differensasiya olunmur:

- a) gəmi
- b) konteyner
- c) yığma
- d) xırda
- e))müstəsna**

79. Sual: Konyunkturaya təsir edən daimi fəaliyyət göstərməyən qeyri tsiklik amillərə aid deyil:

- a) sosial ziddiyyətlər;
- b) kortəbii hadisələr;
- c) möhtəkirlilik amilləri;
- d) daxili və beynəlxalq siyasi böhranlar
- e))dövlət-inhisarçı tənzimləmə**

80. Sual: Aşağıdakı amillərdən hansı hazır məmulatın qiymətlərinin yüksəlməsinə kömək edir? (səhv cavabı seçin)

- a) xammalın qiymətinin artması
- b) yanacaqın qiymətinin artması
- c) əmək haqqı məsrəflərinin artımı
- d))gömrük əlavələrinin tətbiqi**
- e) inflyasiya artımı

81. Sual: Beynəlxalq ticarət üçün səciyyəvi olan böyük miqdarda qiymətlər sırasına malikdir:

- a))BMT-nin statistikası**
- b) AİB-in statistikası
- c) MDB-nin statistikası
- d) ABŞ-ın statistikası
- e) İVC-nin statistikası

82. Sual: Qiymətlər sırası istifadə olunur:

- a) əmtəələrin çeşid və miqdar nomenklaturasının hesablanması
- b) ayrı-ayrı ölkələrin ümumi qiymət indekslərinin hesablanması
- c))ixrac və ya idxal qiymət indekslərinin hesablanması**

- d) ümumi dünya bazarında orta qiymət indekslərinin hesablanması
- e) tələb və ya təklif qiymət indekslərinin hesablanması

83. Sual: Konyukturaya təsir edən daimi fəaliyyət göstərməyən qeyri tsiklik amillərə aid deyil:

- a) **İelmi-texniki tərəqqi;**
- b) sosial ziddiyyətlər;
- c) kortəbii hadisələr;
- d) möhtəkirlik amilləri;
- e) daxili və beynəlxalq siyasi böhranlar.

84. Sual: Qiymətin bazar konyunkturasının təsiri altında formalaşması hansı amilin təsiri altında baş verir?

- a) strateji
- b) **taktiki amil**
- c) iqtisadi amil
- d) təbii amil
- e) demoqrafik amil

85. Sual: Tələbin elastikliyinə təsir etmir:

- a) əvəzedici məhsulların olması
- b) vaxt amili
- c) məhsulun əldə olunmasının təcili olması
- d) **firmanın mikromühiti**
- e) məhsuldan istifadə olunması imkanlarının müxtəlifliyi

86. Sual: Qiymətməhləgətirən amillərə aid deyildir

- a) istehsal xərcləri
- b) tədavül xərcləri
- c) resursların qiymətləri
- d) **investisiyanın həcmi**
- e) əlavə dəyər vergisi

87. Sual: Dünya qiymətlərini xarakterizə edən əlamət deyil-

- a) iri daimi sazişlərin qiymətləri olması
- b) sazişlərin kommersiya xarakteri daşması
- c) **sazişlərin qismən dönməli valyuta ilə aparılması**
- d) sazişlərin idxal və ya ixrac yönümlü olması
- e) idxal-ixrac əməliyyatlarının sərbəst rejimdə aparılması

88. Sual: Dünya bazar qiymətlərinin əsasını nə təşkil edir?

- a) milli dəyər
- b) beynəlxalq dəyər
- c) istehsal qiyməti
- d) **beynəlmilləl dəyər**

e) istehlak dəyəri

89. Sual: İxrac kalkulyasiyasını daxili kalkulyasiyadan fərqləndirən xərc növü deyil-

- a) tədavül xərcləri
- b) maliyyələşmə xərcləri
- c))sığorta xərcləri**
- d) daşınma xərcləri
- e) reklam xərcləri

90. Sual: İxrac kalkulyasiyasını daxili kalkulyasiyadan fərqləndirən xərc növü deyil-

- a) tədavül xərcləri
- b) maliyyələşmə xərcləri
- c))sığorta xərcləri**
- d) daşınma xərcləri
- e) reklam xərcləri

91. Sual: Qiymət sıralarının ümumi miqdarı nə qədərdir?

- a) 49 əmtəə üzrə 424 sıra
- b) 45 əmtəə üzrə 277 sıra
- c) 54 əmtəə üzrə 424 sıra
- d))53 əmtəə üzrə 450 sıra**
- e) 59 əmtəə üzrə 450 sıra

92. Sual: Dünya bazar qiymətlərinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir:

- a) ictimai-sosial sfera
- b))pul-kredit sferası**
- c) məhsulun istehsal sferası
- d) məhsulun reallaşması sferası
- e) məhsulun mübadilə sferası

93. Sual: Qiymətləri müəyyən olunan əmtəələrin keyfiyyət xarakteristikası ilə tanış olmaq lazımdır:

- a) qiymətlərin təhlilinə zamanı
- b) əmtəənin texniki-iqtisadi parametrlərini qiymətləndirməzdən əvvəl
- c))qiymətlərin təhlilinə keçməzdən əvvəl**
- d) qiymətlərin proqnozlaşdırılmasına keçməzdən əvvəl
- e) əmtəələrin bazara çıxarılması zamanı

94. Sual: Bu əmtəə qruppu üçün bir qayda olaraq təklifin tələbə uyğunlaşması tempinə bilavasitə təsir göstərən hazırlanmanın uzun iş müddətliyi xarakterikdir:

- a) Xammal və yarımfabrikatlar
- b) Yaşayış üçün zəruri vasitələr
- c) Uzunmüddətli istifadə olunan əmtəələr
- d))İstehsal alətləri**
- e) Qeyri-üzvi xammal və emaledici sənayenin məhsulu

95. Sual: Dünya bazar qiymətinin növüdür-

- a) franko – anbar qiymətləri
- b) təsbit edilən qiymətlər
- c))kontrakt qiymətləri**
- d) bazis qiymətlər
- e) müqavilə qiymətlər

96. Sual: Aşağıdakı qiymətlərdən hansı daha aşağı səviyyəyə malikdir

- a) SIF
- b) KAF
- c) FOB
- d))FAS**
- e) FOT

97. Sual: İxrac qiymətlərinin tərkibinə aşağıdakı xərclər daxil edilmir

- a. nəqliyyat xərcləri
- b) vasitəçilərin mükafatlandırılması üçün komissiyon yığımlar
- c) sığorta xərcləri
- d) risklərin örtülməsi üçün ehtiyatlar
- e))satıcının ölkəsində idxal gömrük xərcləri**

98. Sual: Aşağıdakılardan hansı idxal-ixrac güzəştlərinin həcminə təsir etmir?

- a) əmtəə bazarının konyunkturası
- b) istehsalın inhisarlaşması dərəcəsi
- c))təsbit olunmuş qiymətlər**
- d) təchizatçı firmanın maliyyə vəziyyəti
- e) daxili iqtisadi və siyasi vəziyyət

99. Sual: Yanacaq-enerji kompleksində qiymətlərə bu amilin təsiri nəzərə alınmır

- a. xərclər.
- b) tələb və təklif balansı
- c) energetika müəssisələrinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə dövlət tədbirləri
- d) dünya bazar qiymətləri
- e))IEOÖ daxili bazar qiymətləri**

100. Sual: Dünya qiymət əmələ gəlməsinin əsasını təşkil edir:

- a) tələb və təklif qanunu
- b))dəyər qanunu**
- c) pul tədavülü qanunu
- d) faydalılıq qanunu
- e) ədalətlik qanunu

101. Sual: Dünya bazarında neftin qiymətinə hansı amillər təsir edir?

- a) iqtisadi amillər
- b))siyasi amillər**

- c) hüquqi amillər
- d) hərbi amillər
- e) inflyasiya amilləri

102. Sual: Dünya bazarında qara metalların qiyməti hansı amillərin təsiri altında formalaşır?

- a) **)Ümumi Bazar ölkələrinin ixrac qiymətləri**
- b) ölkədəki və dünya ölkələri üzrə siyasi amillər
- c) dünya bazarında mövcud olan inflyasiya amilləri
- d) dünya bazarını formalaşdıran konyuktura amili
- e) dünya bazarını formalaşdıran tələb-təklif amili

103. Sual: Dünya bazarında maşın və avadanlıqların qiymətinin proqnozlaşdırılmasında hansı metoddan istifadə edilir?

- a) **)“Delfi”**
- b) “Sorgu”
- c) “Müqayisəli satışlar”
- d) “Analoqiya”
- a. “Parametrik”

104. Sual: Xarici ticarətin idarəetmə və tənzimlənməsinin iqtisadi alətlərini seç:

- a) **)Gömrük rüsumları və yığımları;**
- b) İdxal və ixracın qadağan olunması və məhdudlaşdırılması;
- c) İdxal və ixracın liseziyalaşdırılması;
- d) Bərabərləşmiş sərhəd vergi tutulması;
- e) Daxili istehsalçılara subsidiyaların verilməsi.

105. Sual: Bu qrup əmtəələrin istehsalının həcm və quruluşu ölkələrdən asılı olaraq çox geniş diapozonda tərəddüd edir

- a) Uzunmüddətli istifadə olunan əmtəələr
- b) İstehsal alətləri
- c) **)Yaşayış üçün zəruri vasitələr**
- d) Xammal və yarımfabrikatlar
- e) Qeyri-üzvi xammal və emaledici sənayenin məhsulu

106. Sual: Daxili qiymətlərindən fərqli olaraq aşağıkılardan hansı ixrac qiymətlərinə daxildir?

- a) başlanğıc maya dəyəri
- b) kalkulyasiya edilmiş mənfəət
- c) nəqliyyat xərcləri
- d) **)gömrük rüsumları**
- e) gömrük tarifləri

107. Sual: İxrac-idxal qiymətlərinin kalkulyasiyasının formal sxemi daxili qiymətlərin hesablanması zamanı istifadə edilən sxemdən nə ilə fərqlənir?

- a) satıcıların və nümayəndələrin komisiyon mükafatlandırılması
- b) idxal gömrük xərcləri
- c))nəqliyyat xərcləri**
- d) maliyyələşdirmə xərcləri
- e) sığorta xərcləri

108. Sual: Sponto güzəşti nədir?

- a) Mövsüm güzəştidir
- b) Sorğu qiymətləri ilə birgə ümumi güzəstdir
- c) Nağd hesablaşma hesabına güzəstdir
- d) Məhsulun sınaq partiyalarına olan xüsusi güzəstdir
- e))Ixrac güzəştidir**

109. Sual: FOB və SIF qiymətləri bir-birindən fərqlənir-

- a) ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- b))sığorta xərclərinin kəmiyyəti qədər**
- c) ödəniş şərtləri ilə
- d) gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər
- e) bazar şərtləri ilə

110. Sual: Kənd təsərrüfatında istehsalçıların nominal müdafiə əmsalı necə hesablanır?

- a) əmtəənin daxili qiymətindən xarici qiyməti çıxılır
- b) məhsulun daxili qiymətinə gömrük rüsumları əlavə edilir
- c) məhsulun xarici qiymətindən vergi və rüsumlar çıxılır
- d))məhsulun xarici qiyməti daxili qiymətinə bölünür**
- e) məhsulun daxili qiymətinə ixrac əlavələri daxil edilir

111. Sual: Aşağıdakılardan hansı aqrar-sənaye sistemi məhsullarının qiymət sistemində aid deyil?

- a) birja qiymətləri
- b) birja qiymətləri
- c) müqavilə qiymətləri
- d))transfert qiymətləri**
- e) sərbəst qiymətlər

112. Sual: Dünya bazar qiyməti növü

- a) mövsümi qiymət
- b) pilləli qiymət
- c) sürüşkən qiyməti
- d))iri firmaların təklif qiymətləri**
- e) tender

113. Sual: Kredit şərtlərinə görə qiymətin müəyyən olunması qiymətdə aşağıdakılardan hansının nəzərə alınır?

- a) kredit təsiri əmsalı;
- b) borc alanlar üçün bank faizinin orta kəmiyyəti;
- c) əmtəyə görə nağd ödənişlərlə müqayisədə alıcının kreditlə əldə etdiyi əmlak;**
- d) Borc alanlar üçün bank faizinin orta həcmi ilə;
- e) Müqavilənin ümumi məbləğinin kreditləşən hissəsinin payı ilə;

114. Sual: Qiymət dinamikasının proqnozu bağlıdır:

- a) tələb və təklifin nisbəti ilə
- b) ümumi qiymət indekslərinin təhlili ilə
- c) bazar konyunkturunun proqnozu ilə**
- d) bazara çıxarılan məhsulun dinamikasının proqnozu ilə
- e) dünya üzrə inflyasiya proseslərinin təhlili ilə

115. Sual: «Franko qiyməti» asılıdır –

- a) bazar iştirakçılarının sayından
- b) əmtəənin növündən
- c) təchizat-göndəriş şərtlərindən**
- d) təklifin həcmindən
- e) tələbin həcmindən

116. Sual: Qiymət konyunkturunu proqnozlaşdırmaq üçün hansı metodlardan istifadə olunur? (səhv cavabı seçin)

- a) çoxamilli statistik metodlardan
- b) çoxaddımlı reqressiya təhlili metodundan
- c) seqmentli reqressiya metodundan
- d) başlıca komponentlər metodlarından
- e) xüsusi parametrik metodlardan**

117. Sual: Xammal əmtəələri üzrə dünya bazarlarının proqnozlaşdırılması üçün tövsiyə olunan metod?

- a) çoxamilli statistik metodlar
- b) riyazi modellər**
- c) seqmentli reqressiya metodu
- d) çoxaddımlı reqressiya təhlili metodu
- e) başlıca komponentlər metodu

118. Sual: Dünya qiymətlərinin dinamikasının proqnozlaşdırılması metodlarına aşağıdakılardan hansı aiddir?

- a) ekspert qiymətləndirmələr metodları, bal ilə qiymət qoyma metodu, xüsusi göstəricilər metodu, aqreqat metodu;
- b) ekstrapolyasiya metodu, reqressiya analizi metodu, orta xərclər metodu, ekspert qiymətləndirmələr metodları;
- c) iqtisadi-riyazi metodlar, ekstrapolyasiya və ekspert qiymətləndirmələr metodları, parametrik metodlar;

- d) **Yekstrapolyasiya, ekspert qiymətləndirmələr, iqtisadi-riyazi metodlar və bu metodların müxtəlif uyğunluğu.**
- e) korelyasiya-reqresiya metodu

119. Sual: Dünya bazarın qiymətlərin proqnozlaşdırılması zamanı müxtəlif strukturları təyin edilmə kriteriyaları aşağıdakılardan hansıdır?

- a) **Ölçü, xarakter, kapitalın təmərküzləşməsi və ixtisaslaşma dərəcəsi;**
- b) firmaların bazarda ekspansiyası;
- c) diversifikasiya dərəcəsi;
- d) Müəyyən inhisar quruluşunun məhsulunun xüsusi çəkisi;
- e) Üfiqi və şaquli integrasiyasının dərəcəsi.

120. Sual: Xarici ticarətin müqavilə qiymətləri aşağıdakılardan hansıdır?

- a) pərakəndə satış qiyməti;
- b) **Yəfaktiki sövdələşmə qiymətləri;**
- c) proqnoz qiymətləri;
- d) nəşr edilən sorğu qiymətləri
- e) preyskurant qiymətləri

121. Sual: Dünya qiymətini xarakterizə edən aşağıdakı əsas əlaməti ayırmaq olar:

- a) İxrac və ya idxal əməliyyatları azad rəqəiminə malik bazarlarda baş verməlidir,
- b) İxrac və ya idxal əməliyyatları elə bir şəraitdə baş verməlidir ki, istənilən satıcı (alıcı) bu bazarda sövdələşməni başa vura bilsin.
- c) Həmin sövdələşmələr kommersiya deyil, xüsusi xarakter daşımalıdır;
- d) **İxrac və ya idxal əməliyyatları azad bazar şəraitdə baş verməlidir ki, istənilən satıcı (alıcı) bu bazarda sövdələşməni başa vura bilsin.**
- e) Sövdələşmələr yalnız ixrac istiqamətli olmalıdır;

122. Sual: Dünya qiymətini xarakterizə edən əlamətlərdən biri yanlışdır:

- a) Beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır;
- b) Həmin sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşımalıdır;
- c) Sövdələşmələr azad döner valyutaya görə bağlanmalıdır;
- d) Sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxal istiqamətli olmalıdır;
- e) **Həmin sövdələşmələr kommersiyadəyil, xüsusi xarakter daşımalıdır;**

123. Sual: Beynəlxalq təcrübədə güzəştlərin aşağıdakı növü tətbiq edilmir:

- a) əmtəə alqısında nəğd hesablaşmalara görə, miqdarına və ya seriyalılığa görə;
- b) preyskurant qiymətlərindən ümumi güzəştlər
- c) diler güzəştləri
- d) mövsümi güzəştlər;
- e) **Yəkompensasiya güzəştləri .**

124. Sual: Danışıklar prosesində əldə edilən güzəştlərin miqdarı aşağıdakı amillə müəyyən edilmir:

- a) konyunkturanın vəziyyəti ilə;
- b) malgöndərən istehsal güclərinin yüklənməsi ilə;
- c) ayrı-ayrı ölkələrdə qəbul edilmiş ticarət ənənələri ilə;
- d) satıcı və alıcı arasındakı münasibətlərin xarakteri ilə
- e) **inhisarçı şirkətlərin rəqabət strategiyaları ilə.**

125. Sual: İxrac qiymətlərinin hesablanmasında ilkin baza hansıdır?

- a) **))daxili bazar qiymətləri**
- b) “qapalı” bazar qiymətləri
- c) sərbəst qiymətlər
- d) “azad” bazar qiymətləri
- e) topdansatış qiymətlər

126. Sual: Qiymət bu amillərdən asılı deyildir:

- a) firmanın məqsədləri
- b) bazarın seqmentləşdirilməsi imkanı
- c) rəqabətin olması ehtimalı
- d) keyfiyyətin fərqləri
- e) **)firmanın istehsal gücü**

127. Sual: Dünya əmtəə bazarının konyunkturasının öyrənilmə göstəricilərinə aid deyildir?

- a) Material istehsalı sahəsinin göstəriciləri;
- b) Daxili əmtəə dövriyyəsinin göstəriciləri;
- c) Xarici ticarət göstəriciləri;
- d) **)Ölkənin Milli gəlirinin və alıcılıq qabiliyyətinin səviyyəsinin dinamika göstəriciləri.**
- e) Maliyyə – kredit sahələrinin göstəriciləri.

128. Sual: Qiymətlərin ölçü vahidi, bazis qiymətləri, valyuta qiymətləri, qiymətlərin təsbit olunma yolu və qiymətlərin səviyyəsi – bunlar nədir?

- a) dünya ticarət bazarı konyukturasının struktur elementləridir;
- b) dünya bazarı həcmnin göstəriciləridir;
- c) **alqı-satqı müqaviləsinin əsas elementləridir;**
- d) rəqabət qabiliyyətliliyin göstəriciləridir.
- e) əmək məhsuldarlığı göstəricisidir

129. Sual: Fraxt nədir?

- a) Beynəlxalq dəmiryol tariflərinin daha geniş yayılmış formalarıdır;
- b) **)Əsasən qeyri inhisarçı gəmiçilikdə trampovlu gəmi sahibləri tərəfindən daşınma haqqının forması;**
- a. Avtomobil nəqliyyatında beynəlxalq tariflərdir.
- c) Hava nəqliyyatında beynəlxalq tarifləri;
- d) Heç biri.

130. Sual: Hansı beynəlxalq kommersiya termininə görə bütün nəqliyyat xərclərini məhsulun alıcısı ödəyir?

- a) franko-anbar istehlakçı
- b) franko-təyinat stansiyası
- c) franko-göndərmə stansiyası
- d))franko-təchizatçının anbarı**
- e) franko-liman terminalı

131. Sual: Sərnişin daşıma tariflərinin əsasında nə durur?

- a))bu tariflər pərakəndə ticarətə aid edilir**
- b) bu tariflər topdansaş ticarətə aid edilir
- c) bu tariflər yükdaşımalarda tariflərinin dinamikasını verir
- d) bu tariflər inflyasiya vəziyyətini müəyyən edir
- e) bu tariflər bazar tarazlığını yaradır

132. Sual: Qiymətlərin müəyyən edilməsində aşağıdakı məqsəd tipik xarakter daşımır:

- a) Müəyyən mənfəət faizinin qazanılması
- b) Nəzərdə tutulan bazar payına nail olunması və onun saxlanması və onun saxlanması
- c) Rəqabət şəraitinə uyğunlaşma
- d) Buraxılan məhsulun müəyyən nomenklaturasının təmin edilməsi
- e))Maliyyələşdirmə mənbəyinin müəyyən olunması.**

133. Sual: Xarici ticarətin müqavilə qiymətləri aşağıdakılardan hansıdır?

- a) pərakəndə satış qiyməti
- b) faktiki sövdələşmə qiymətləri
- c) proqnoz qiymətləri
- d) nəşr edilən sorğu qiymətləri
- e))kontrakt qiymətləri**

134. Sual: Bazar qiymətinin formalaşması şəraitində

- a) tələbin həcmi təklifin həcmi üstələyir
- b) tələbin həcmi təklifin həcmindən aşağıdır
- c) təklifin həcmi tələbin həcmindən
- d))bazarda tarazlıq vəziyyəti mövcuddur**
- e) tələb qiyməti təklif qiymətinə bərabərdir

135. Sual: Tənzimlənən qiymətlər aiddir

- a) mövsümi qiymətlər sistemində
- b) auksion qiymətləri sistemində
- c) sənaye məhsulunun qiyməti sistemində
- d) netto qiymətləri sistemində
- e))təsbit edilən qiymət sistemində**

136. Sual: Yükdaşıma nəqliyyat tarifləri hansı ticarət sferasına aid olunur?

- a) nəqliyyat tarifləri vasitəçilərin qiymətidir
- a. nəqliyyat tarifləri istehsalçının qiymətidir
- b) bu tariflər pərakəndə ticarətə aid edilir
- c))bu tariflər topdansa satış ticarəti sferasına aid olunur**
- d) bu tariflər bazar tarazlığı vəziyyətinə aid edilir

137. Sual: Dəmir yolu nəqliyyatında yükdaşıma göstəricilərini xarakterizə etmir:

- a. buraxılış qabiliyyətinin yüksək olması
- b))daşımaların uzaqlığının qeyri məhdudluğu**
- c) daşımaların maya dəyərinin aşağı olması
- d) daşımaların sürətinin yüksək olması
- e) daşımaların müntəzəmliyinin stabilliyi

138. Sual: Çay nəqliyyatında yükdaşıma göstəricilərini xarakterizə etmir:

- a) buraxılış qabiliyyətinin yüksək olması
- a. daşımaların maya dəyərinin aşağı olması
- b) daşımaların sürətinin aşağı olması
- c))daşımaların həcmnin böyük olmaması**
- d) liman terminalının tələb olunmaması

139. Sual: Hava nəqliyyatının yükdaşıma göstəricilərini xarakterizə etmir:

- a) buraxılış qabiliyyətinin aşağı olması
- b) daşımaların maya dəyərinin yüksək olması
- c) daşımaların çox yüksək sürətliliyi
- d) daşımaların uzaqlığının qeyri-məhdudluğu
- e))daşımaların müntəzəmliyinə nəzarət olunması**

140. Sual: Dəniz və çay nəqliyyatında tariflərə təsir edən istismar xüsusiyyəti deyildir:

- a) üzən dəniz və çay nəqliyyatının kənara çıxardığı suyun həcmi
- b) gəminin yükdaşıma qabiliyyəti
- c) dedveyt – tam yük qaldıra bilmə
- d) yükün yerləşdirilməsi
- e))yüklənmənin texniki-istismar keyfiyyət norması**

141. Sual: Qiymətməhləgəlmənin bu və ya digər metodunun seçilməsi qabaqcadan hansı şərtləri müəyyən edir?

- a) əmtəənin xarakteristikası
- b) rəqabət şərtləri
- c) əmtəə əvəzləyicilərin mövcudluğu və yaxud yaranma təhlükəsi
- d) yeni əmtəənin bazarda hakimliyinin gözlənilən davamlılığı
- e))Bütün variantlar doğrudur**

142. Sual: Qiymətməhləgəlmənin bu və ya digər metodunun seçilməsi qabaqcadan hansı şərtləri müəyyən etmir?

- a) **)istehsalçı dairəsi**
- b) istehlakçı dairəsi
- c) istehsal xərcləri və gözlənilən mənfəətin kəmiyyəti
- d) firmanın maliyyə vəziyyəti
- e) Bütün variantlar doğrudur

143. Sual: Məhsul üzrə rəqabətə aşağıdakılar üzrə mübarizə aiddir

- a) keyfiyyət
- b) e'tibarlılıq,
- c) istehlak xassələrinin yaxşılaşdırılması
- d) məhsulun diferensiallaşdırılması
- e) **)Bütün variantlar doğrudur**

144. Sual: Məhsul üzrə rəqabətə aşağıdakılar üzrə mübarizə aiddir:

- a) istehlakçı;
- b) reklam ;
- c) satış şəbəkəsi
- d) **)məhsulun diferensiallaşdırılması**
- e) istehlakçılara xidmət

145. Sual: Bazis şərtləri nədir?

- a) məhsulun sığortalanması şərti ilə idxal və ixracı nəzərdə tutulur
- b) **)nəqliyyat, yükləmə, boşaltma, məhsulun sığortalanması və əmtəələrin dövlət sərhəddini keçdiyi zaman gömrük sənədləşdirilməsi xərclərinin qiymətdə əks olunması şərtləri nəzərdə tutulur**
- c) məhsulların gömrük rüsumları tətbiq edilməsi şərti ilə ixracatı nəzərdə tutulu
- d) alışla bağlı bütün xərclərin alıcının öz üzərinə götürməsi şərti başa düşülür
- e) satışla əlaqədar nəqliyyat və gömrük xərclərinin satıcı tərəfindən ödədilməsidir

146. Sual: Beynəlxalq təcrübədə qəbul olunmuş nəyi EX Work (...named point) bildirir?

- a) **)franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə)**
- b) nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- c) sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- d) sərbəst gəminin göyərtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- e) fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)

147. Sual: Beynəlxalq təcrübədə qəbul olunmuş «Free carrier» (... named point) nəyi bildirir?

- a) sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yükləmə limanında)
- b) sərbəst gəminin göyərtəsinə (... şərtləndirilmiş yükləmə limanında)
- c) fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- d) dəyəri, sığortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- e) **)nəqliyyat sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)**

148. Sual: Beynəlxalq təcrübədə qəbul olunmuş «Free along side ship» (... named port of ... shipment) nəyi bildirir?

- a) franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- b) nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- c))sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)**
- d) daşınma haqqı və sığortalanma... (... sərbəstləndirilmiş təyinat yerinə)...dək ödənilmişdir
- e) sərhəddə kimi ... (şərtləndirilmiş məntəqəyə qədər) çatdırılmışdır

149. Sual: Beynəlxalq kommersiya terminlərinə görə «Free on board» (... named port of shipment) şərti nəyi bildirir?

- a) sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- b))sərbəst gəminin göyərtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)**
- c) fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- d) dəyəri, sığortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- e) daşınma haqqı ödənilmişdir (... şərtləndirilmiş təyinat yerinə) ...dək

150. Sual: Dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir etməyən amil aşağıdakılardan hansıdır

- a) Dünyada hərbi-siyasi vəziyyət
- b) Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- c) Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyasəti
- d) Valyuta bazarının vəziyyəti
- e))Yığım və istehlakın nisbəti**

151. Sual: Beynəlxalq kommersiya terminlərinə görə «Cost, Insurance and Freight» (... named port of destination) şərti nəyi bildirir?

- a) sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- b) fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- c))göndərilən məhsulun dəyəri, sığortalanması və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi) qiymətdə əks olunmuşdur.**
- d) daşınma haqqı ödənilmişdir (... şərtləndirilmiş təyinat yerinə) dək
- e) daşınma haqqı və sığortalanma (... sərbəstləndirilmiş təyinat yerinə) dək ödənilmişdir

152. Sual: Beynəlxalq kommersiya termini olan «rüsumlar ödənilməklə (... şərtləndirilmiş təyinat məntəqəsinə) çatdırılmışdır» şərti ilə kontraktlarda hansı qiymət növündən istifadə olunur?

- a) FOB qiymətləri
- b) FAS qiymətləri
- c) DDU qiymətləri
- d) DE qiymətləri
- e))DDP qiymətləri**

153. Sual: Beynəlxalq kommersiya termini olan «rüsurlar ödənilməklə (... şərtləndirilmiş təyinat məntəqəsinə) çatdırılmışdır» şərti ilə idxal-ixrac əməliyyatlarında hansı qiymət (tarif) əmələ gəlir?

- a) FCA qiymətləri
- b))DDU qiymətləri**
- c) FOB qiymətləri
- d) FAS qiymətləri
- e) SIF qiymətləri

154. Sual: «Inkoterms-2000» şərti olan «rüsurlar ödənilməklə körpüyə çatdırılmışdır» (... şərtləndirilmiş təyinat məntəqəsinə) hansı tarif (qiymət) növü əmələ gəlir?

- a))DEQ qiymətləri**
- b) DE qiymətləri
- c) DDU qiymətləri
- d) DDP qiymətləri
- e) EXC qiymətləri

155. Sual: Beynəlxalq Kommersiya termini olan «cəmi ilə (... şərtləndirilmiş təyinat yerinə) çatdırılmışdır» şərti ilə idxal-ixrac əməliyyatlarında hansı tarif (qiymət) növü formalaşır?

- a) FCA qiymətləri
- b) FOB qiymətləri
- c) FAS qiymətləri
- d) DDU qiymətləri
- e))DE qiymətləri**

156. Sual: Beynəlxalq təcrübədə franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növünə aid edilir:

- a) dəniz nəqliyyatı
- b) dəmir yolu nəqliyyatı
- c) çay nəqliyyatı
- d))«E» qrupu Intermodel daşımlar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü**
- e) «F» qrupu Intermodel daşımlar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü

157. Sual: Qiymət əmələ gətirən əsas amillərə aiddir: (səhv cavabı seçin)

- a) ictimai istehsal qiyməti
- b))siyasi mühit**
- c) tələb və təklifin nisbəti
- d) qiymətlərin birbaşa tənzimlənməsi
- e) pul sferasının vəziyyəti

158. Sual: İnkişaf etmiş kapitalist ölkələrinin daxili bazarlarında qiymətlərin hərəkətini onların səviyyəsinin yüksəldilməsinə, eləcə də aşağı salınmasına təsir edən amillər çoxluğuna aiddir: (səhv cavabı seçin)

- a) qiymətlərin çoxluğu
- b) yaranan tərəddüdlərin amplitudu
- c) qismən qiymətlərin hərəkətinin yerli xarakteri
- d) bir neçə qiymətin nisbi sabitliyi**

e) **)dünya bazarının konyukturu**

159. Sual: Bazarda əmtəyə tələb təklifdən yüksək olarsa:

- a) "alıcı bazarı" formalaşacaq
- b))"satıcı bazarı" formalaşacaq**
- c) "azad bazar" formalaşacaq
- d) "qapalı bazarı" formalaşacaq
- e) "rəqabətli bazar" formalaşacaq

160. Sual: Beynəlxalq təcrübədə franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə) şərti ilə alqı-satqı kontraktını əsas bazis şərtinin qəbul olunmuş adı:

- a.))EXW**
- b) FCA
- c) FAS
- d) FOB
- e) CFR (KAF)

161. Sual: Beynəlxalq təcrübədə «nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)» şərti ilə alqı-satqı kontraktının əsas bazis şərtinin qəbul olunmuş adı:

- a. EXW
- b) FAS
- c))FCA**
- d) FOB
- e) KAF

162. Sual: Beynəlxalq təcrübədə «sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)» şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növlərinə aid edilir:

- a))«F» qrupu su nəqliyyatı**
- b) «C» qrupu su nəqliyyatı
- a. «E» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- c) «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- d) «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü

163. Sual: Beynəlxalq təcrübədə «sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)» şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növünə aid edilmir:

- a) «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla dəmir yolu nəqliyyatına
- b))«F» qrupu su nəqliyyatı istisna olmaqla digər nəqliyyat növlərinə**
- c) hava nəqliyyatı
- d) avtomobil nəqliyyatı
- e) yuxarıda göstərilən cavabların heç biri doğru deyildir

164. Sual: Beynəlxalq təcrübədə «sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)» şərti ilə alqı-satqı kontraktının əsas bazis şərtinin qəbul olunmuş adı:

- a) KAF
- b) EXW**

- c) FCA
- d))FAS**
- a. CIF

165. Sual: Bazarda əmtəəyə təklif tələbdən yüksək olarsa:

- a))“alıcı bazarı” formalaşacaq**
- b) “satıcı bazarı” formalaşacaq
- c) “azad bazar” formalaşacaq
- d) “qapalı bazarı” formalaşacaq
- e) “rəqabətli bazar” formalaşacaq

166. Sual: Müasir beynəlxalq bazar üçün xarakterikdir:

- a))“alıcı bazarı” formalaşacaq**
- b) “satıcı bazarı” formalaşacaq
- c) “azad bazar” formalaşacaq
- d) “qapalı bazarı” formalaşacaq
- e) “rəqabətli bazar” formalaşacaq

167. Sual: İnkişaf etmiş kapitalist ölkələrinin bazarı üçün xarakterikdir:

- a) “qapalı bazar” formalaşacaq
- b) “satıcı bazarı” formalaşacaq
- c) “azad bazar” formalaşacaq
- d))“alıcı bazarı” formalaşacaq**
- a. “rəqabətli bazar” formalaşacaq

168. Sual: Beynəlxalq təcrübədə Free on board (... named port of shipment) sərbəst gəminin göyärtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növlərinə aid edilir:

- a) «E» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- b) «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- c) «C» qrupu su nəqliyyatı
- d))«F» qrupu su nəqliyyatı**
- e) «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü

169. Sual: Beynəlxalq təcrübədə «sərbəst gəminin göyärtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)» şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növünə aid edilmir:

- a) «E» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növünə
- b) «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növünə
- c) «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növünə
- a.)«F» qrupu su nəqliyyatından başqa digər nəqliyyat növlərinə**
- d) «D» qrupu dəniz nəqliyyatına

170. Sual: Beynəlxalq təcrübədə «sərbəst gəminin göyärtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)» şərti ilə alqı-satqı kontraktının əsas bazis şərtinin qəbul olunmuş adı:

- a) EXW
- b) FCA

- c) FAS
- d) KAF
- e) **FOB**

171. Sual: Beynəlxalq kommersiya termini olan fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növlərinə aid edilir:

- a) «E» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növünə
- b) «F» qrupu su nəqliyyatına
- c) «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növünə
- d) «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növünə
- e) **«C» qrupu su nəqliyyatı**

172. Sual: Beynəlxalq təcrübədə «fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)» şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növü ilə aparılır:

- a) «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla hava nəqliyyatı ilə
- b) **«C» qrupu su nəqliyyatından başqa digərləri ilə**
- c) «F» qrupu su nəqliyyatı
- a. dəniz nəqliyyatı
- d) çay nəqliyyatı

173. Sual: Beynəlxalq təcrübədə «fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)» şərti ilə alqı-satqı kontraktının əsas bazis şərtinin qəbul olunmuş adı:

- a) EXW
- b) **«CFR (KAF)**
- c) FAS
- d) FAS
- e) FOB

174. Sual: Qiymətlərin müəyyən edilməsində alıcının nəzərə alınmalı olan digər qavrayışdır:

- a) Bazar dəyəri və onun ətrafında tərəddüd edən bazar qiymətləri
- b) **«Müxtəlif dərəcəli məhsullara qiymət şkalası**
- c) Qiymətmələgəlmənin məhsulun təyinatına istiqamətliliyi
- d) Qiymətlərin psixoloji həddləri
- e) Müxtəlif təyinatlı məhsulların orta qiymətləri

175. Sual: Eyni bir məhsul bir neçə təyinata malik ola bilər, ancaq satışın daha faydalı olması üçün o elə qiymətləndirilməlidir ki, təyinata uyğun olsun:

- a) Bazar dəyəri və onun ətrafında tərəddüd edən bazar qiymətləri
- b) Müxtəlif təyinatlı məhsulların orta qiymətləri
- c) **«Qiymətmələgəlmənin məhsulun təyinatına istiqamətliliyi**
- d) Müxtəlif dərəcəli məhsullara qiymət şkalası
- e) Qiymətlərin psixoloji həddləri

176. Sual: «Inkoterms-2000» alqı-satqı kontraktlarının əsas bazis şərti olan «dəyəri, sığortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)» şərti ilə məhsulların göndərişi zamanı hansı nəqliyyat tarifləri əmələ gəlmir:

- a) «C» qrupu üzrə su nəqliyyatı tarifləri
- b) dəniz nəqliyyatı tarifləri
- c) çay nəqliyyatı tarifləri
- d) dəniz və çay nəqliyyatı tarifləri
- e) **)avtomobil nəqliyyatı tarifləri**

177. Sual: «Inkoterms-2000» alqı-satqı kontraktının əsas bazis şərti olan «dəyəri, sığortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)» adı:

- a) EXW
- b) FCA
- c) FOB
- d) KAF
- e) **)CIF**

178. Sual: «Inkoterms-2000» alqı-satqı kontraktlarının əsas bazis şərti olan «daşınma haqqı ödənilmişdir (... şərtləndirilmiş təyinat yerinə)...dək» şərti ilə məhsulların idxal-ixracı zamanı hansı nəqliyyat tarifləri formalaşır?

- a) **)bütün nəqliyyat növləri tarifləri**
- b) ancaq dəniz nəqliyyatı tarifləri
- c) ancaq çay nəqliyyatı tarifləri
- d) ancaq dəmiryolu nəqliyyatı tarifləri
- e) ancaq hava nəqliyyatı tarifləri

179. Sual: «Inkoterms-2000» alqı-satqı kontraktlarının əsas bazis şərti olan «daşınma haqqı ödənilmişdir (... şərtləndirilmiş təyinat yerinə)...dək» şərti ilə əmtəələrin idxal-ixracı zamanı hansı nəqliyyat tarifləri vasitələri ilə aparılır?

- a) ancaq hava nəqliyyatı tarifləri
- b) **)«C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü ilə**
- c) ancaq avtomobil nəqliyyatı ilə
- d) ancaq dəmiryolu nəqliyyatı ilə
- e) ancaq boru-kəməri ilə nəql etməsi

180. Sual: «Inkoterms-2000» Beynəlxalq Kommersiya termini olan «daşınma haqqı ödənilmişdir (... şərtləndirilmiş təyinat yerinə)...dək» şərtinin adı hansıdır?

- a) FOB
- b) CIP
- c) **)CPT**
- d) FAS
- e) DAF

181. Sual: «Inkoterms-2000» alqı-satqı kontraktlarının əsas bazis şərtlərindən olan «daşınma haqqı və sığortalanma... (... sərbəstləşdirilmiş təyinat yerinə)...dək ödənilmişdir» beynəlxalq kommersiya termini ilə məhsulların idxal-ixracı zamanı hansı nəqliyyat tarifləri formalaşır?

- a) ancaq su nəqliyyatı tarifləri
- b) ancaq dəmiryolu nəqliyyatı tarifləri
- c) **)«C» qrupu Intermodel daşımlar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növləri tarifləri**
- d) ancaq hava nəqliyyatı tarifləri
- e) ancaq boru-kəməri nəql etmə tariflər

182. Sual: «Incoterms-2000» alqı-satqı kontraktlarının əsas bazis şərtlərindən olan «sərhəddə kimi ... (... şərtləndirilmiş məntəqəyə qədər) çatdırılmışdır» beynəlxalq kommertiya termini ilə məhsulların idxal-ixracı zamanı hansı nəqliyyat tarifləri formalaşır?

- a) **)«D» qrupu Intermodel daşımlar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü tarifləri**
- b) «C» qrupu Intermodel daşımlar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü tarifləri
- c) ancaq avtomobil nəqliyyatı tarifləri
- d) ancaq dəmiryol nəqliyyatı tarifləri
- e) ancaq hava nəqliyyatı tarifləri

183. Sual: Sahədaxili rəqabət prosesində formalaşır:

- a) Qiymətməlgəlmənin məhsulun təyinatına istiqamətliyi
- b) Qiymətlərin psixoloji həddləri
- c) Müxtəlif dərəcəli məhsullara qiymət şkalası
- d) **)Bazar dəyəri və onun ətrafında tərəddüd edən bazar qiymətləri**
- e) Müxtəlif təyinatlı məhsulların orta qiymətləri

Sual: Oligopolistik bazarın xarakterik cəhəti deyil -

- a) sahədə firmaların azsaylı olması;
- b) **qiymət ayrışdırılığı;**
- c) standart və differensial əmtəələrin istehsalı;
- d) sahəyə giriş üzrə ciddi maneələrin olması;
- e) rəqiblərdən qarşılıqlı asılılıq

184. Sual: tələb və təklif arasında təxmini uyğunluq şəraiti formalaşır

- a) “Azad bazar”da
- b) “Qapalı bazar”da
- c) “Alıcı bazarı”nda
- d) “Satıcı bazar”nda
- e) **)“Adi şərait”də**

185. Sual: İnhisar bazar dəyəri əsaslanır.

- a) real orta sahəvi istehsal şəraitinə
- b) orta istehsal şəraitinə
- c) **)tamamlanan istehsal şəraitinə**
- d) əlverişsiz istehsal şəraitinə
- e) həqiqi istehsal şəraitinə

186. Sual: Franko-təyinat qiymətlərinə hansı elementlər daxil edilmir:

- a) maya dəyəri

- b) mənfəət
- c) təyinat məntəqəsinə qədər xərclər
- d) istehlak məntəqəsinə qədər xərclər
- e) **)pərakəndə ticarət əlavələri**

187. Sual: Franko gəminin göyərtəsi boyunca (FAS) göndərmə şərtində məhsulun qiymətinin tərkibinə aid deyildir:

- a) məhsulun dəyəri
- b) məhsulun ticarət əlavələri (və ya güzəştləri)
- c) **)məhsulun göndəriş limanına çatdırılması xərbləri**
- d) məhsulun göndəriş limanına boşaldılması xərbləri
- e) ixraç və gömrük rəsmiləşdirilməsi xərbləri, rüsumları və vergiləri

188. Sual: Məhsulgöndərmənin franko-zavod bazis şərtləri qrupuna daxil olan bazis şərti deyildir:

- a) dəyər və fraxt (şərtləndirilmiş təyinat limanı)
- b) dəyər, sığorta və fraxt (şərtləndirilmiş yer)
- c) franko-daşıyıcı (şərtləndirilmiş yer)
- d) sərhədə çatdırılmışdır (şərtləndirilmiş yerdə)
- e) **)məhsulun vaxtında qəbul edilməməsi ilə əlaqədar olan bütün xərbləri və tərimələri ödəməyi**

189. Sual: Dəmiryol nəqliyyatında yükdaşımada baza tarifi kimi hansı göstərici əsas götürülür:

- a) yolların sahəsi göstəricisi
- b) istifadə olunan lokomotiv yükdaşıma göstəricisi
- c) **)yükdaşımaların maya dəyərinin bütün dəmiryolunda orta göstəricisi**
- d) yol sahələrinin yükləmə gərginliyi göstəricisi
- e) düzgün cavab yoxdur

190. Sual: Dəmiryol nəqliyyatında yüklərin daşınması zamanı xərblər fərqləndirilmir:

- a) yolların sahəsinə görə
- b) istifadə olunan lokomotivlərə görə
- c) yol sahələrinin yükləmə gərginliyinə görə
- d) məsafədən asılılığa görə
- e) **)təbii iqlim şəraitinə görə**

191. Sual: Şirkətlər qiymətləri müəyyən edərkən nəzərə alırlar:

- a. onlara təsir edən birinci dərəcəli amilləri
- b) **)onlara təsir edən ən müxtəlif amilləri**
- c) onlara təsir edən ikinci dərəcəli amilləri
- d) rəqiblərin müəyyənləşdirdiyi qiymətləri
- e) istehsal-tədavül və ixrac xərclərini

192. Sual: Avtomobil nəqliyyatında daşımaların maya dəyərinə birbaşa təsir göstərmir:

- a) əmək haqqının səviyyəsi

- b) avtobenzinin qiyməti
- c) dizel yanacağının qiyməti
- d) regional qiymətlərin müxtəlif səviyyələri
- e) **)sürücünün yaşı**

193. Sual: Avtomobil nəqliyyatında daxili yükdaşıma tarifləri müəyyənləşdirilir:

- a) Qiymət (Tarif) Şurası tərəfindən
- b) Nazirliklər tərəfindən
- c) Gömrük Komitəsi tərəfindən
- d) sifarişçi tərəfindən
- e) **)avtonəqliyyat müəssisələri tərəfindən sərbəst şəkildə**

194. Sual: Kilometrə görə tariflər differensiallaşdırılır:

- a) yolun keyfiyyətindən asılı olaraq
- b) **)avtomobilin yük göturməsindən asılı olaraq**
- c) əmək haqqının səviyyəsinə görə
- d) ölkələrin inkişaf səviyyəsinə görə
- e) cavablar doğru deyildir

195. Sual: Nəqliyyatın ayrı-ayrı növlərində daşımaların maya dəyəri daha yüksəkdir:

- a) dəmir yol nəqliyyatında
- b) dəniz nəqliyyatında
- c) **)avtomobil nəqliyyatında**
- d) çay nəqliyyatında
- e) cavablar doğru deyildir

196. Sual: Avtomobil nəqliyyatında yükdaşıma üzrə tarifdən güzəştlər hansı məqsədlə tətbiq olunur?

- a) avtomobilin sürətindən istifadə əmsalının artırılması məqsədilə
- b) **)avtomobilin yüklənməsindən istifadə əmsalının artırılması məqsədilə**
- c) mövcud nəqliyyatdan uzun müddət istifadə məqsədilə
- d) mənfəətliliyin təmin olunması məqsədilə
- e) cavablar doğru deyildir

197. Sual: Firmalar qiymətləri müəyyən edərkən nəzərə alır: (səhv cavabı seçin)

- a) müxtəlif mükafatlandırıcı proqramların kəmiyyətini
- b) firmanın reklam mövqelərini
- c) istifadə edilən satış bazarları
- d) göstərilən xidmət və zəmanətlərin kəmiyyətini
- e) **)sifariş olunacaq avadanlığın dəyərinin kəmiyyətini**

198. Sual: Avtomobil nəqliyyatında hansı əlavə əməliyyatlara görə yığımlar alınmır:

- a) boşaltma işlərinə görə
- b) yükləmə işlərinə görə
- c) anbar xidmətlərinə görə
- d) **)yüklərin ekspeditorlaşmasına görə**

e) cavablar doğru deyildir

199. Sual: Dəmiryol nəqliyyatında yükdaşıma tarifləri hansı amillərdən asılı deyildir:

- a) vaqonun növü
- b) vaqonun mənsubluğundan
- c) göndərmə növündən
- d) daşımaların məsafəsindən
- e) **daşımalara görə ödənişlərin əvvəlcədən aparılmasından**

200. Sual: Konteynerli göndərişlərə görə tariflər nə əsasdan hesablanılır?

- a) vaqonlu tarifləri əsas götürməklə
- b) konteynerin saxlanması xərcinin uçotu ilə
- c) **konteynerin yüklənməsindən tam istifadənin uçotu ilə hesablanılır**
- d) əlavə xərclərin uçotu zəruriliyi ilə
- e) yüklərin sinifliliyini nəzərə almaqla

201. Sual: Dəmir yolu ilə nəql olunan birinci sinif yüklərə hansı yüklər aid edilir?

- a) materiallar
- b) avadanlıqlar
- c) maşınlar və mexanizmlər
- d) tikinti materialları və digər kütləvi yüklər
- e) **xammallar və digər kütləvi yüklər**

202. Sual: Məcmu xərclər metodu dedikdə əsasən aşağıdakı yanaşma nəzərdə tutulur:

- a) Birbaşa istehsal xərclərinə əsaslanan qiymətmələgəlmə
- a. Rəqiblərin qiymət fəaliyyətinə əsaslanan qiymətmələgəlmə
- b) **Məcmu istehsal xərclərinə əsaslanan qiymətmələgəlmə**
- c) Konkret məhsul üçün alıcıların ödəməyə hazır olduqları qiymətlərin qoyulmasına əsaslanan qiymətmələgəlmə
- d) Buraxılan məhsulun müəyyən nomenklaturasına əsaslanan qiymətmələgəlmə

203. Sual: Konyunkturaya təsir göstərən daimi fəaliyyət göstərən amil:

- a) Sosial ziddiyyət
- b) Kortəbii hadisələr
- c) **Elmi texniki tərəqqi**
- d) Möhtəkirlik amilləri
- e) Daxili və beynəlxalq siyasi böhran

204. Sual: Konyunkturaya təsir edən daim fəaliyyət göstərməyən qeyri-tsiklik amil:

- a) Elmi-texniki tərəqqi
- b) İstehsal və kapitalın təmərküzləşməsi
- c) İnflyasiya
- d) Əmtəələrin istehsalı və istehlakında mövsümlilik
- e) **Kortəbii hadisələr**

205. Sual: Dəmir yolu ilə nəql olunan ikinci sinif yüklərə aid edilir:

- a) nəqletmə xətləri 50% təşkil edərsə
- b) nəqletmə xətləri 15% təşkil edərsə
- c))nəqletmə xətləri 5-10% təşkil edərsə**
- d) nəqletmə xətləri 20% təşkil edərsə
- e) nəqletmə xətləri 30% təşkil edərsə

206. Sual: Dəmiryolu ilə nəql olunan üçünü sinif yüklərə aid olunur:

- a) avadanlıqlar
- b) maşınlar
- c) materiallar
- d))qiymətli yüklər**
- e) xammallar

207. Sual: Dəmiryolu ilə nəql olunan üçünü sinif yüklərə aid edilir:

- a) nəql etmə xəti 20% təşkil edərsə
- b) nəql etmə xəti 10% təşkil edərsə
- c) nəql etmə xəti 30% təşkil edərsə
- d))nəql etmə xəti 5% təşkil edərsə**
- e) nəql etmə xəti 50% təşkil edərsə

208. Sual: Su nəqliyyatına xas deyildir:

- a) məhdudlaşdırılmış yollarla həyata keçirilir
- b) vahid nəqliyyat sistemi yaratmır
- a. iş şəraitinin fərqliliyi
- c) xərclərin səviyyəsinin fərqliliyi
- d))yol şəbəkə sisteminin mövudluğu**

209. Sual: Çay nəqliyyatının üstünlüyüdür:

- a))böyük buraxılış qabiliyyəti**
- b) daşımaların
- c) böyük kapital qoyuluşu
- d) yol şəbəkə sisteminin mövudluğu
- e) daşımaların maya dəyərinin yüksək səviyyəsi

210. Sual: Çay nəqliyyatının üstünlüyüdür:

- a) böyük buraxılış qabiliyyətinin olmaması
- b))daşımaların maya dəyərinin aşağı olması**
- c) böyük kapital qoyuluşu
- d) yol şəbəkə sisteminin mövudluğu
- e) cavablar düzgün deyildir

211. Sual: çay nəqliyyatına xarakterik deyildir:

- a) böyük buraxılış qabiliyyəti
- b) daşımaların maya dəyərinin aşağı olması

- c) az kapital qoyuluşu
- d) yüklərin daşınma preyskurantlarının olması
- e) **)qiymətli yüklərin sürətli daşınması**

212. Sual: Çay nəqliyyatı ilə yüklərin daşınması tarifləri bölünməsi aparılmır:

- a) yüklərin növlərinə görə
- b) göndərmə növlərinə görə
- c) konteynerlərlə daşımala görə
- d) yığma və kiçik həcmli daşımalara görə
- e) **)sürətli daşımalara görə**

213. Sual: Bazar konyunkturası şəraitində məhsulun qiyməti hansı amilin təsiri altında formalaşır?

- a) İqtisadi
- b) Siyasi
- c) **)taktiki**
- d) Strateji
- e) Demoqrafik

214. Sual: Qiymətin bazar konyunkturasının təsiri altında formalaşması hansı amilin təsiri altında baş verir?

- a) Strateji
- b) **)Taktiki amil**
- c) İqtisadi amil
- d) Təbii amil
- e) Demoqrafik amil

215. Sual: Çay nəqliyyatında tariflər dəyişdirilir:

- a) ictimai tənzimləmə ilə
- b) **)dövlət tənzimlənməsi ilə**
- c) Nəqliyyat Nazirliyi tərəfindən
- d) Nazirlər Kabineti tərəfindən
- e) cavablar doğru deyildir

216. Sual: Konteynerlərlə daşımalar zamanı ödəniş müəyyən olunur:

- a) vaxta görə
- b) işə görə
- c) **)konteyner hesabı ilə**
- d) akkord mükafatlı
- e) cavablar doğru deyil

217. Sual: Dəniz nəqliyyatında kabotac üzmə tarifləri müəyyən olunur

- a) vahid əsaslarla
- b) dəyişkən əsaslarla
- c) çox dərəcələrlə
- d) **)iki dərəcəli əsaslarla**
- e) cavablar doğru deyildir

218. Sual: Hərəkət əməliyyatları dərəcələri differensiallaşdırılır:

- a) **)yüklərin növünə görə**
- b) əmək haqqına görə
- c) maya dəyərinə görə
- d) hərəkətin sürətliliyinə görə
- e) istismar xərclərinin qeyri-bərabərliyinə görə

219. Sual: Konteynerlə daşımalarda tariflər müəyyən olunur:

- a) daşınan yükə görə
- b) **)konteyner hesabına görə**
- c) gəminin modelinə görə
- d) göndərmənin maliyyə imkanlarına görə
- e) cavablar doğru deyildir

220. Sual: Su nəqliyyatında sənişindəşma tarifləri sinifləşdirilir:

- a) sənişinlərin sayına görə
- b) **)gəmiçiliyə görə**
- c) nəqliyyatın növünə görə
- d) mövsümlülyə görə
- e) cavablar doğru deyildir

221. Sual: Su nəqliyyatında sənişinlərin daşınması üzrə tariflər fərqləndirilmir:

- a) yola salma növlərinə görə
- b) uzaq məsafəyə görə
- c) şəhərlərarası xətlərə
- d) **)dəniz limanlarına görə**
- e) bərələrə görə

222. Sual: İdxal, ixrac və əmtəə dövriyyəsi həcmi:?

- a) maddi istehsal sferası göstəriciləridir
- b) daxili əmtəə dövriyyəsi göstəriciləridir
- a. **)xarici ticarət göstəriciləridir**
- c) pul-kredit sferası göstəriciləridir
- d) bütün variantlar yalnızdır.

223. Sual: Su nəqliyyatında məqsədindən asılı olaraq tariflərin bölünməsinə aid deyildir:

- a) çay nəqliyyatı tarifləri
- b) dəniz nəqliyyatı tarifləri
- c) turist tarifləri
- d) **)hərəkətin fasiləsizliyi tarifləri**
- e) ekskursiya tarifləri

224. Sual: Neft və neft məhsullarının tariflərinin tənzimləmə üsullarının tətbiq olunması üçün əsaslar:

- a) əmtənin istehsal və satış xərcləri
- b) vergilər və digər ödənişlər
- c) əsas istehsal vasitələrinin dəyəri
- d))dövlət dotasiyaları və dövlət yardımı ilə bağlı digər tədbirlər**
- e) faktiki və proqnozlaşdırılan mənfəət

225. Sual: Neft və neft məhsullarının tariflərinin tərkib elementidir:

- a) mənfəət vergisi
- b))aksiz və əlavə dəyər vergisi**
- c) mədən vergisi
- d) əmlak vergisi
- e) torpaq vergisi

226. Sual: Əsasını qızıl pul standartı təşkil etmişdir, .hər bir valyuta qızıl məzmununa malik idi, bazar tələb və təklifi nəzərə alınmaqla qızıl nöqtələr daxilində sərbəst üzən valyuta kursları rejimi təşəkkül tapdı – Bunlar hansı valyuta sisteminə xasdır:?

- a))Paris valyuta sistemi**
- b) Genuya valyuta sistemi
- c) Bretton – Vuds valyuta sistemi
- d) Avropa valyuta sistemi
- e) Yamayka valyuta sistemi

227. Sual: Əsasını qızıl və devizlər-xarici valyutalar təşkil etmişdir, qızıl paritetləri saxlandı, Sərbəst enib-qalxan valyuta kursları rejimi bərpa olundu, Valyuta tənzimlənməsi aktiv valyuta siyasəti, beynəlxalq konfranslar, müşavirələr formasında həyata keçirilirdi - Bunlar hansı valyuta sisteminə xasdır:?

- a) Avropa valyuta sistemi
- b) Yamayka valyuta sistemi
- c))Genuya valyuta sistemi**
- d) Bretton – Vuds valyuta sistemi
- e) Paris valyuta sistemi

228. Sual: Qızıl və iki rezerv valyuta-ABŞ dolları və funt sterlinqə əsaslanan qızıl-deviz standartı qəbul edildi, dünya valyuta sisteminin əsası kimi qızıldan istifadənin dörd formasını nəzərdə tuturdu – Bunlar hansı valyuta sisteminə xasdır:?

- a) Genuya valyuta sistemi
- b))Bretton – Vuds valyuta sistemi**
- c) Yamayka valyuta sistemi
- d) Paris valyuta sistemi
- e) Avropa valyuta sistemi

229. Sual: Qızıl-deviz standartının yerinə SDR standartı tətbiq edildi,qızılın demonetazisiyası hüquqi cəhətdən sonna çatdırıldı, onun rəsmi qiyməti, qızıl paritetləri ləğv edildi, dolların qızıla mübadiləsi dayandırıldı, ölkələrə istənilən valyuta kursu rejimini seçmək imkanı verildi. BVF-na dövlətlərarası valyuta tənzimləməsini sürətləndirmək, gücləndirmək həvalə olundu - Bunlar hansı valyuta sisteminə xasdır:?

- a) Genuya valyuta sistemi
- b) Bretton – Vuds valyuta sistemi
- c))Yamayka valyuta sistemi**
- d) Paris valyuta sistemi
- e) Avropa valyuta sistemi

230. Sual: Avropa valyuta sistemi avropa vahidi olan EKYÜ-yə əsaslanır, Avropa valyuta sistemi qızıldan real ehtiyat aktivləri kimi istifadə edir - Bunlar hansı valyuta sisteminə xasdır:?

- a) Paris valyuta sistemi
- b) Genuya valyuta sistemi
- c) Bretton – Vuds valyuta sistemi
- d))Avropa valyuta sistemi**
- e) Yamayka valyuta sistemi

231. Sual: Beynəlxalq valyuta (məzənnə) sisteminin neçə növü vardır:?

- a) 2
- b))3**
- c) 4
- d) 1
- e) 2

232. Sual: İlk dəfə qızıl standartı harda tətbiq olunub :?

- a) Almaniya
- b) Böyük Britaniya
- c))İtaliya**
- d) Fransa
- e) Toqo

233. Sual: I Beynəlxalq Valyuta Konfransı nə vaxt və harda keçirilib keçirilib

- a))1867 – Paris**
- b) 1867 – Münhen
- c) 1868- Münhen
- d) 1868-London
- e) 1869- Paris

234. Sual: II Beynəlxalq Valyuta Konfransı nə vaxt və harda keçirilib keçirilib:?

- a. 1922- Paris
- b) 1922- Münhen
- c))1922- Genuya**
- d) 1923- Afina
- e) 1923 -Kopenhagen

235. Sual: IV Beynəlxalq Valyuta Konfransı nə vaxt və harda keçirilib:?

- a) 1970- Braziliya
- b) 1972 –İtaliya
- c))1976 – Yamayka**
- d) 1976 - Almaniya
- e) 1980-Argentina

236. Sual: V Beynəlxalq Valyuta Konfransı nə vaxt keçirilib:?

- a))1979**
- b) 1980
- c) 1954
- d) 1990
- e) 2000

237. Sual: Beynəlxalq valyuta (məzənnə) sisteminin üçüncü mərhələsinə aiddir :?

- a) Paris valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi
- b) Genuya valyuta sistemi, Paris valyuta sistemi
- c) Bretton – Vuds valyuta sistemi, Avropa valyuta sistemi
- d))Avropa valyuta sistemi, Yamayka valyuta sistemi**
- e) Yamayka valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi,

238. Sual: Beynəlxalq Valyuta Fondunun nizamnaməsinin VIII maddəsinə qoşulan ölkələrdə qüvvədədir:

- a) tam donərlilik
- b))cari beynəlxalq əməliyyatlar üzrə donərlilik (azad donərlilik)**
- c) daxili donərlilik
- d) xarici donərlilik
- e) bütün variantlar yalnızdır

239. Sual: Avronun emitenti kimdir:

- a.)) Avropa Mərkəzi Bankı**
- b) Beynəlxalq Valyuta Fondu
- c) Beynəlxalq Yenidənqurma və İnkişaf bankı
- d) Biznes bank
- e) bütün variantlar yalnızdır

240. Sual: Qızıl pariteti nədir:

- a) pul vahidinin rəsmi qızıl məzmunu
- b))valyutaların metal məzmununa görə nisbəti**
- c) valyutaların alıcılıq qabiliyyətinə görə nisbəti
- d) valyutaların nisbəti
- e) bütün variantlar yalnızdır

241. Sual: Valyutanın alıcılıq qabiliyyəti pariteti nədir:

- a) valyutanın alıcılıq qabiliyyəti
- b) valyutaların qızıl məzmununa görə nisbəti
- c))valyutaların alıcılıq qabiliyyətinə görə nisbəti**
- d) valyutaların nisbəti
- e) bütün variantlar yalnızdır

242. Sual: Valyuta intervensiyası nədir:

- a) Mərkəzi Bank tərəfindən qiymətli kağızların alınması
- b))Mərkəzi Bank tərəfindən qiymətli kağızların satılması**
- c) Mərkəzi Bank tərəfindən xarici valyutanın alınması və satılması
- d) Mərkəzi Bank tərəfindən valyuta kursunun müəyyənləşdirilməsi
- e) bütün variantlar yalnızdır

243. Sual: Qiymətlərin tənzimlənməsinin birbaşa metoduna aiddir:?

- a) dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyasəti
- b) amortizasiya normalarının qoyulması
- c))fermer qiymətlərinin tənzimlənməsi**
- d) dövlət xərclərinin tənzimlənməsi
- e) pul tədavülü və kredit sisteminin tənzimlənməsi

244. Sual: Qiymətlərin tənzimlənməsinin birbaşa metoduna aiddir:?

- a) dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyasəti
- b) amortizasiya normalarının qoyulması
- c))müdaxilə qiymətlər**
- d) dövlət xərclərinin tənzimlənməsi
- e) pul tədavülü və kredit sisteminin tənzimlənməsi

245. Sual: Qiymətlərin tənzimlənməsinin birbaşa metoduna aiddir:?

- a) dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyasəti
- b) amortizasiya normalarının qoyulması
- c))Məqsədli qiymətlər**
- d) dövlət xərclərinin tənzimlənməsi
- e) pul tədavülü və kredit sisteminin tənzimlənməsi

246. Sual: Qiymətlərin tənzimlənməsinin birbaşa metoduna aiddir:?

- a. dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyasəti
- b) amortizasiya normalarının qoyulması
- c))nəzarət yaxud istiqamətləndirilmiş qiymətlər**
- a. dövlət xərclərinin tənzimlənməsi
- d) pul tədavülü və kredit sisteminin tənzimlənməsi

247. Sual: Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi nədən ötrü zəruridir?

- a))iqtisadi inkişafın sabitləşməsi üçün**
- b) xarici iqtisadi əlaqələrin tənzimlənməsi üçün;

- c) inhisarçı siyasətinin həll olunması üçün;
- d) dövlətin pul-kredit siyasətinin reallaşması üçün;
- e) oliqopolistlərin maraqlarının qorunması üçün.

248. Sual: Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi (tam cavab)

- a) antiinflasiya xarakterli ola bilər;
- b) antiböhran xarakterli ola bilər;
- c))həm antiinflasiya xarakterli ola bilər; həm də antiböhran xarakterli ola bilər;**
- d) antiinhisar xarakterli ola bilər;
- e) heç biri doğru deyil

249. Sual: Dövlət tərəfindən qiymətlərin təsbit olunması üsulu deyil

- a) preyskurantların tətbiqi
- b) qiymətlərin «dondurulması»
- c) inhisar qiymətlərinin təsbit olunması
- d))rentabellik səviyyəsinin təsbit olunması**
- e) dövlət sektorunda qiymətlərə nəzarət

250. Sual: Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi forması deyil

- a) antiinhisar qanunvericiliyi ilə tənzimləmə
- b) gəlir siyasəti ilə tənzimləmə
- c))antiinflasiya siyasəti ilə tənzimləmə**
- d) pul tədavülü sferası vasitəsilə tənzimləmə
- e) istehsal və tədavül prosesində bilavasitə iştirak etməklə tənzimləmə

251. Sual: Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin birbaşa metodları hansılardır.

- a))Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.**
- b) Dövlət tədarükünün həyata keçirilməsi.
- c) Pul tədavülü və kreditin tənzimlənməsi.
- d) Dövlət xərclərinin tənzimlənməsi
- e) Valyuta məzənnələrinin tənzimlənməsi.

252. Sual: Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin dolaylı metodları hansılardır

- a) Qiymətlərin dondurulması.
- b) Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
- c) Təchizat – satış və ticarət əlavələrinin ölçülərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
- d))Vergilərin və vergi dərəcələrinin müəyyən edilməsi.**
- e) Sərbəst bazar qiymətlərinin dondurulması.

253. Sual: Əmək haqqının indeksləşdirilməsinə neçə yanaşma mövcuddur:?

- a) 1
- b) 2
- c))3**
- d) 4
- e) 5

254. Sual: Royaltinin hesablanması ən geniş yayılmış metodu hansıdır?

- a) "Xərclər+mənfəət" metodu;
- b) Tam xərclər metodu;
- c) Ekstrapolyasiya metodu;
- d) Ümumi məhsul dövriyyəsi dəyərindən faizlə;
- e) **) Lisenziyalı məhsulun satış dəyərindən faizlə;**

255. Sual: Royalti dərəcəsi necə müəyyən edilir?

- a) illik royaltilərin toplanması ilə;
- b) Əldə olunmuş gəlirə əsaslanan ayrı-ayrı sövdələşmələrin dəyərlərinin vurulması ilə;
- c) **) illik royalti məbləğinin dolayı vergilər və yığımlar çıxılmaqla xalis satışın illik dəyərindən nisbəti ilə;**
- d) Hazırkı müddətə olan razılaşma fəaliyyəti dövrünə olan sahibkara ödənilmiş texnologiyalar, royaltinin ümumi məbləğinin hasilinin məbləği kimi;
- a. Pauşal toplam ilə.

256. Sual: Royalti dərəcəsinin formalaşmasının korrektə edən amillərinə nə aid edilmir?

- a) İstehsal və kommersiya riskinin dərəcəsi amili;
- b) **) illik əlavə mənfəətin kəmiyyətini formalaşdıran amillər;**
- c) Alternativ texnologiya tərəfindən rəqabət amilləri;
- d) Alternativ texnologiya tərəfindən rəqabət amilləri;
- e) Elmi-texniki tərəqqinin təsiri.

257. Sual: Dünya bazarında yeni texnologiyanın yayılması halında:

- a) Faktiki əlavə mənfəət hesablama ilə müqayisədə artacaqdır;
- b) **) Faktiki əlavə mənfəət hesablama ilə müqayisədə azalacaqdır;**
- c) Yeni əlavə mənfəətin bazarı tam tutmasının son həddi halında faktiki əlavə mənfəət həmçinin onun hesablama nisbəti kimi sifıra yaxınlaşacaqdır;
- d) İstehsalın tənəzzülü olacaqdır;
- e) Tələb artacaqdır.

258. Sual: İxrac kalkulyasiyasının daxili kalkulyasiyadan fərqli xüsusiyyətinə aid deyil:

- a) Nəqliyyat xərcləri
- b) Maliyyələşmə xərcləri
- c) **) Əmtənin sığorta məsrəfləri**
- d) Qablaşdırma məsrəfləri
- e) Reklam xərcləri

259. Sual: Royalti nədir?

- a) Kredit dərəcəsidir;
- b) Vergi tutulmalarıdır;

- c) **)Razılaşma fəaliyyəti müddəti ərzində texnologı bilik istehlakçılarının gəlirlərindən illik tutulmalardır;**
- d) Məhsul həcmində yeni texnologiyanın istifadəsindən olan istehsal payıdır;
- e) İstehsal xərclərinə qənaətin ölçüsüdür.

260. Sual: OPEK-in rəsmi satış qiymətləri:

- a) OPEK qiymətlərinin səviyyəsindən asılı olaraq, OPEK-ə daxil olmayan ixracatçılar tərəfindən müəyyən edilir;
- b) Həsilat xərcləri və neft bazarının vəziyyətinə əsasən müəyyən edilir;
- c) **)OPEK-in qərarlarına müvafiq olaraq OPEK-in üzv ölkələrinin hökumətləri tərəfindən müəyyən edilir;**
- d) Müxtəlif formullarla hesablanır;
- e) Tələb və təklifin nisbətindən asılı olaraq müəyyən edilir.

261. Sual: Neftin qiymətinin neft məhsullarının qiymətlərinə əsasən müəyyən olunması zamanı nə nəzərə alınır?

- a) Bazarda rəqabətin səviyyəsi;
- b) **)Neft məhsullarının çıxış strukturu;**
- c) Neft məhsullarının qiymətləri;
- a. Sığortanın ölçüsü;
- d) Neftin yenidən emal edilməsi və nəql edilməsinə gedən xərclər.

262. Sual: Qara metalların sorğu ixrac qiymətləri adətən hansı şərtlərlə müəyyən olunur?

- a) "Franko göndərmə stansiyası"
- b) "KAF təyinat stansiyası"
- c) "CIF təyinat stansiyası"
- d) "Rüsum daxil olmaqla, Franko-alıcı"
- e) **)FOB – adi keyfiyyətli metala olan Qərbi-Avropa ölkələrinin sorğu bazis qiymətlərinin stansiyası.**

263. Sual: Maşın və avadanlıqların qiymətləri nədən asılıdır?

- a) **)İstehsal qabiliyyətindən;**
- b) ETT-nin inkişafından;
- c) Rəqabətin səviyyəsindən;
- d) İxtisaslaşma və kooperativləşmə səviyyəsindən.
- e) bütün variantlar yalnızdır.

264. Sual: Maşın və avadanlıqların qiymətlərinin həcmi aşağıdakı hansı elementlərlə müəyyən edilir?

- a) Müqavilə qiymətləri ilə;

- b) Müqayisə edilən maşın, aqreqat və qurğuların qiymətləri ilə;
- c))Güclülük və istehsal qabiliyyəti ilə;**
- d) Əlavə və güzəştlər sistemi ilə;
- e) Ləngimə əmsalı ilə.

265. Sual: Dünya ticarətində maşın və avadanlıqlara olan sürüşkən qiymətlər nəyi nəzərə alaraq müəyyən edilir?

- a) Tələb və təklifi;
- b) Dünya bazar qiymətlərini;
- c))Maşın və avadanlıqların hazırlanması müddətində baş verən istehsal xərclərində dəyişiklikləri;**
- d) Bağlanan sövdələşmə şərtlərini;
- e) Çatdırılma müddətləri.

266. Sual: Maşın və avadanlıqların sürüşkən qiymətlərlə təchizatı üzrə müqavilələrdə nə göstərilir?

- a))Bazis qiyməti və intizam, bu qiymətin onu təşkil edən elementlərə bölüşdürülməsi;**
- b) Ləngimə əmsalı;
- c) Vergi dərəcələri;
- d) Sürüşmə limiti;
- e) Effektivlik əmsalı.

267. Sual: Sürüşmə düsturu aşağıdakılarla müəyyən olunur:

- a))Avadanlığın yekun qiyməti;**
- b) Avadanlığın bazis qiyməti;
- c) Qiymətdə material əmək ödənişi xərclərinin payı;
- d) Kreditin faiz dərəcəsi;
- e) Gömrük rüsumunun dərəcəsi.

268. Sual: İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür:

- a) şaquli integrasiya
- b))üfüqi integrasiya**
- c) diversifikasiya
- d) kombinləşmə
- e) bütün varinatlar yalnızdır

269. Sual: İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.

- a))şaquli integrasiya**
- b) üfüqi integrasiya
- c) diversifikasiya
- d) kombinləşmə
- e) bütün varinatlar yalnızdır

270. Sual: Şaquli integrasiya:

- a) İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- b))İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür:**
- c) Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür:
- d) Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- e) bütün variantlar yalnızdır.

271. Sual: Üfüqi integrasiya

- a) İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- b) İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür:
- c))Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür:**
- d) Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- e) bütün variantlar yalnızdır.

272. Sual: Yeni məhsula qiymətlərin formalaşmasının neçə metodu var

- a) 1
- b))2**
- c) 3
- d) 4
- e) 5

273. Sual: İnhisar bazarı şərtləri daxilində dəyər qanunun özünəməxsus təzahürü aşağıdakılardan hansıdır?

- a) bazar dəyəri və qiymət;
- b) inhisar rəqabəti;
- c))inhisar qiyməti;**
- d) dünya bazarında qiymətlərin dəyərdən uzaqlaşması.
- e) bazar qiymət.

274. Sual: İnhisar mənfəəti nədir?

- a) sadə mənfəət və onun əmələ gəlməsi şərtləridir;
- b))orta mənfəətin çevrilmiş forması və əlavə dəyər formasıdır;**
- c) inhisarlaşmış iqtisadiyyatda toplaşan orta mənfəətdir;
- d) vahid müştərək əlavə dəyərdir.
- e) əlavə dəyər vergisi və aksizlərdir

275. Sual: Oliqopolistlərin koordinasiya edilmiş qiymətlərə nail olması yolları hansılardır?

- a) gizli razılaşmanın bağlanması;
- b) düşünülmüş paralelizm;
- c) qiymət liderliyi;
- d) sahəvi tələbin dəyişkənliyi;
- e) **)gizli razılaşmanın bağlanması; düşünülmüş paralelizm, qiymət liderliyi;**

276. Sual: Oliqopolistlər üçün əsas çətinlik nədən ibarətdir?

- a) **)rəqiblərin reaksiyasının qeyri-müəyyənliyi;**
- b) alıcıların reaksiyasının qeyri-müəyyənliyi;
- c) qiymət strategiyasının seçilməsi;
- d) qiymət taktikasının dəyişilməsi;
- e) qiymətlərə nəzarətin həyata keçirilməsi.

277. Sual: Dəmpinq nədir?

- a) Məhsulun süni surətdə aşağı salınmış qiymətlərlə satışı
- b) məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiymətindən aşağı qiymətlə satışı
- c) məhsulun irihəcmli güzəştlərlə satışı
- d) **)Məhsulun süni surətdə aşağı salınmış** qiymətlərlə və məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiymətindən aşağı qiymətlə satışı
- e) düzgün cavab yoxdur.

278. Sual: Hansı qiymətlər dəmpinq qiyməti sayılır?

- a) **)daxili bazar qiymətindən 20%, dünya bazar qiymətindən 8% aşağı qiymətlər**
- b) daxili bazar qiymətindən 8%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- c) daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- d) daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- e) daxili və xarici bazar qiymətlərindən 10-15% aşağı olan qiymətlər

279 . Sual: Qiymətlərin dondurulması səmərəlidir?

- a) qısamüddətli dövrdə
- b) uzunmüddətli dövrdə
- c) **)yüksək inflyasiya zamanı**
- d) mülayim inflyasiya zamanı
- e) bütün variantlar doğrudur

280. Sual: Qiymətməhləgəlmə prosesinin dövlət tərəfindən inzibati tənzimlənməsi formasıdır?

- a) **)Vergi tənzimlənməsi**
- b) Rentabelliğin son həddinin müəyyən edilməsi
- c) Müəyyən dövr üçün qiymətin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi
- d) Təsbit edilmiş qiymət və tariflərin müəyyən olunması
- e) Bütün inzibati tədbirlər

281. Sual: Qiymətlərin sabitləşməsinin əsas şərti

- a) **)büdcə kəsirinin azalması**
- b) məhsul istehsalının artırılması
- c) qiymət strategiyası
- d) bazarların tipləri

a. inflyasiya

282. Sual: Aşağıdakı komponentlərdən hansının dəyişməsi pul vahidinin qiymətdən düşməsinə təsir göstərə bilər?

- a) **)məhsul və xidmətlərin qiymətlərinin məcmusu;**
- b) pul vahidi tədavülünü;
- c) kreditin faiz dərəcəsi;
- d) aksept ödəmələrin xüsusi çəkisi;
- e) işsizliyin səviyyəsi.

283. Sual: Dövlətin qiyməti vasitəli (dolay) tənzimlənməsi üzrə qiymət siyasəti istiqaməti deyildir:

- a) **)paritet qiymətlərin təyin edilməsi**
- b) vergi və vergi dərəcələrinin təyin edilməsi
- c) pul dövriyyəsinin və kreditin tənzimlənməsi
- d) valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi
- e) idxal və ixrac rüsumlarının və gömrük kvotasının təyin edilməsi

284. Sual: Dövlətin birbaşa (vasitəsiz) siyasəti istiqaməti deyildir:

- a. müəyyən vaxt ərzində qiymət artımına müəyyən həddin tətbiq edilməsi
- b) ümumi qiymətlərin dondurulması
- c) qeydə alınmış qiymətlərin və tariflərin tətbiq edilməsi
- d) **)paritet qiymətlərin sərbəstləşdirilməsi**
- e) rentabellik normasının təyin edilməsi

285. Sual: Dünya bazarı . . .

- a) milli təsərrüfatların qarşılıqlı əlaqəli fəaliyyətinin, onlar arasında əməkdaşlığın nəticəsidir
- b) bir-birilə beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında yaranan milli təsərrüfatların məcmusudur
- c) **)dünya təsərrüfatının və dünya ticarətinin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir**
- d) milli təsərrüfatlar arasında hərtərəfli əlaqəyə əsaslanan qarşılıqlı münasibətlər sistemidir
- e) dünya ölkələri arasında yaranan ticarətin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir

286. Sual: Xüsusi əmək bölgüsünə....

- a) **)hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir**
- b) lisenziya, patent, “nau-hau” və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- c) elmi texniki tərəqqinin nəəliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- d) detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

- e) sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir

287. Sual: Fərdi əmək bölgüsünə....

- a) elmi texniki tərəqqinin nəaliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- b) sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
- c))detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir**
- d) lisenziya, patent, “nau-hau” və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- e) hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

288. Sual: Dünya ticarətinin inkişafının hərəkətverici qüvvəsinin əsasını nə təşkil edir?

- a) iqtisadi ədalətlik qanunu
- b) dəyər qanunu
- c))müqayisəli üstünlük qanunu**
- d) pul dövriyyəsi qanunu
- e) tələb və təklif qanunu

289. Sual: Yüksək qiymət strategiyası təmin edir:

- a) artıq pul ödəmələrini
- b) yeni texnologiyanın tətbiqini
- c))yüksək mənfəəti**
- d) tələbin yüksəlməsini
- e) yüksək xərcləri

290. Sual: Aşağı qiymətlər strategiyası hansı məqsəd üçün tətbiq edilmir?

- a) Iflasa uğramaq
- b) Gəlirlərin səviyyəsi
- c) Ümumi satış həcmi artırmaq
- d) İstehsalı tam gücü ilə işlətmək
- e))yüksək mənfəət əldə etmək**

291. Sual: Qiymətlər üzrə liderliyin əsas əlaməti hansıdır?

- a))Məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət**
- b) Bazar tədqiqatının keyfiyyəti
- c) Məhsulun keyfiyyəti
- d) Azad rəqabət mühiti
- e) Satış həcmi artırılması

292. Sual: Proteksionizm siyasətinin metodları: (səhv cavabı seçin)

- a) idxal gömrük rüsumları
- b))güzəştli faiz dərəcələri**
- c) idxal kvotası
- d) ixrac kvotası
- e) gömrük güzəştləri

293. Sual: Sadə gömrük tarifləri:

- a) zəif iqtisadi inkişafa malik ölkələr üçün müəyyən olunur
- b))bütün ölkələr üçün eyni ölçüdə müəyyən olunur**
- c) bütün ölkələr üçün minimal ölçüdə müəyyən olunur
- d) konkret əmtəə növünə görə müəyyən olunur
- e) aşağı rəqabət qabiliyyətliyə malik əmtələr üçün müəyyən olunur

294. Sual: Bir-birinin qiymətqoyma siyasətinə və marketing strategiyasına həssas olan azsaylı satıcıların çoxlu sayda alıcılarla ticarət etdiyi bazar hansıdır?

- a) Nümunəvi bazar
- b) Məqsədli bazar
- c) İnhisarçı bazar
- d))Oliqopolist bazar**
- e) Sırf rəqabət bazarı

295. Sual: İdxal edilən məhsullara gömrük rüsumlarının qoyulmasına məqsəd:

- a) Satışın həcmi artırmaq
- b) Xərcləri minimuma endirmək
- c))xarici məhsulların mili bazarda yerli məhsulların qiymətindən aşağı qiymətə daxil olmasına imkan verməmək**
- d) Məhsulun keyfiyyətinə təsir etmək
- e) Daha çox gəlir əldə etmək

296. Sual: Mürəkkəb gömrük tarifləri:

- a) ixracatçı ölkələr üzrə differensiallaşır
- b))idxalçı ölkələr üzrə differensiallaşır**
- c) bütün ölkələr üçün eyni ölçüdə müəyyən olunur
- d) yüksək bazar payına malik ölkələr üçün müəyyən olunur
- e) konkret əmtəə növü üzrə differensiallaşır

297. Sual: Hər bir ölkənin ixracı müəyyən edilir:

- a) ölkənin ixrac etdiyi məhsulların qiymətində müəyyən edilmiş faiz kimi
- b))dünya tələbinin vəziyyəti və həmin ölkənin buna uyğun gəlməsi imkanları ilə**
- c) milli istehsalının həcmi dünya bazarına çıxartdığı məhsulun həcminə nisbəti kimi
- d) həmin ölkənin dünya bazarına təklifinin tədiyyə qabiliyyətli tələbinin həcminə nisbəti ilə
- e) dünya qiymətlərinin nisbəti

298. Sual: Dəyər qanunu dünya bazarında geniş miqyasda fəaliyyətə başlayır:

- a) **)dünya əmtəə qiymətləri yarandığı zaman**
- b) dünya bazarı yarandığı zaman
- c) qızılın dünya pulundan çıxarıldığı zaman
- d) tələb və təklif qanununun bazarda təsir gücünün zəiflədiyi anında
- e) dünya ictimai əməyinin meydana çıxdığı zaman

299. Sual: Beynəlxalq ticarət əmtəələrin mübadiləsi tənzimlənir:

- a) əmtəələrin dəyərləri ilə
- b) **)istehsal qiymətləri ilə**
- c) istehlak qiymətləri ilə
- d) ixrac qiymətləri ilə
- e) müqavilə qiymətləri ilə

300. Sual: Bazarın neçə tipi vardır?

- a) 3
- b) **)4**
- c) 5
- d) 6
- e) 7